

vítám vás u podcastu Zelené 90 Podcast natáčí Zelený kruh s pamětníky ekologického hnutí 90 let za podpory ministerstva životního prostředí Naším prvním hostem je Pavel Šremer který vystudoval biologii a byl dizidentem a chartistou Po roce 1989 byl prvním ekologickým poradcem prezidenta Václava Havla a poslancem za stranu zelených Následně se stal náměstkem ministra životního prostředí Josefa Vavrouška Pavel Šremer patří k zakladatelům společnosti pro trval udržitelný život a v roce 2012 získal cenu Josefa Vavrouška za celoživotní přínos k ochraně přírody V rámci zaznamenávání paměti z 90 let eh budeme teď mluvit s Pavlem Šremerem a já bych se na začátek zeptala jak jsi se Pavle vůbec dostal k ekologii k ochraně životního prostředí To byl dlouhý proces protože tehdy vlastně když já jsem jako byl třeba student tak to ještě vůbec jako u nás nebyla jako nějaká zavedená věda nebo tole všechno Takže eh já jsem jako původně eh studoval biologii na univerzitě K tomu už jsem měl nějak na střední škole když jsem měl výborného středoškolského profesora který prostě poznal můj zájem a to byly tehdy takový ty eh profesori toho starého ražení který se skutečně věnovali studentům No a pak jsem přišel teda na tu vysokou školu ale tam jsem dělal teda to co tehdy bylo eh velmi nový a to byla molekulární biologie Dokonce jsem tehdy se snažil na fakultě aby jako to to mělo i ten modernější rás a tole všechno A teprve tam na té fakultě ta ekologie začla až v době kdy já už jsem byl jako po študiích a tak dále jo Ale já jsem potom e díky e tomu že jsem byl teda vězněn za tu svoji politickou činnost a tak dále a tam jsem prostě viděl jak je důležitý když jste v té kopce eh a nemáte kolem sebe vůbec zeleň a vůbec jako normální přírodu a tole všechno Tak tam je to to bylo první co mě tak jako asi eh možná tak podvědomě jako dalo ještě víc k té přírodě A když jsem potom přišel zpátky eh jsem byl teda propuštěn z vězení a toto tak jsem jako hledal co dál protože já jsem původně vlastně byl přijatej do mikrobiologického ústavu Akademie věd ale tam díky teda té své činnosti proti okupaci tak jsem byl vyhozen za za minulého režimu samozřejmě a takže jsem hledal co by bylo jako dobrý dělat dělat Tak samozřejmě že jsem nemohl dělat ve svém oboru přímo tak jsem začal vlastně dělničit ale ve Výzkumném ústavu antibiotika biotransformací v roztokách u Prahy a jako takovou svojí dobrovolnou činnost jsme dělali takovou floristiku Zjišťovali jsme co kde roste na České Sibi ještě s kolegou eh Tomášem Herbenem Ten je dneska velký profesor na Karlově univerzitě ale tehdy to byl vlastně student začínající student teda A a tak jsme prostě jako společně tam jako chodili zjišťovali jsme co kde roste Začli jsme tam navrhopat právě i už první takový vlastně jako chráněné území nebo něco takového protože tehdy byly ty ale takovýho to menší nižšího stupně to byly takzvané klidové oblasti a takto Jo Takže eh ti tam jsem se dostal jako tak k takovému tomu prvnímu a samozřejmě k tomudle všemu člověk musel studovat dál a takhle e si si věci a dokonce eh jsem jako potom i absolvoval

později i nějaký ty školení třeba v Krkonošském národním parku a takto jo ale to to bylo zase trochu později No a eh to bylo tady u nás v Čechách a já jsem se potom přestěhoval na Slovensko eh za ženou protože jsme nemohli tady sehnat v Praze jako byt A tam jsem se kontaktoval právě s kolegou kterej mě tam jednak provázel e co tam kde jako roste a podobně Čili tam je velmi bohatá příroda všechno tohleto A začli jsme dělat jako spolu ochranařinu a navíc jsem se nakontaktoval i na další Stal jsem se členem tam eh Slovenského zveze ochranců Pirody a krajiny Nejdřív tam byla ZO4 tam byl takový velmi aktivní kterým kterému jsme Milan Kovačič kterému jsme říkali Ataman A potom mě dokonce oslovil Mikuláš Huba který je jako profesi geograf a který ale právě taky velmi jako ochranař a že teda slíbil jako pomoc e nám když bychom chtěli a takto protože my jsme se tam pak začli snažit například o ty eh lužní lesy eh v Bratislavě a okolí Eh i v dalších částech tam je taková zajímavá oblast i například ta děvinská kobyla takže tam jsme navrhovali některý ty chráněný území a dokonce takovým způsobem že jsme oslovili i odbornou veřejnost celého Československa abysme dosáhli toho aby za toho komunistickýho režimu se rozšířily ty ta tam některý ty území a takto bylo to víceméně i některý vě věci byly velmi humorný nebo takto nebo prostě by člověk ani nevěřil ale funguje to někdy velmi osobně Například ohledně těch lužních lesů kdy jsme protože tam se při prvovala soustava vodních děl Gabčíkovo naňmároš což byl samozřejmě z hlediska přírody veliký průšvih Tam se jednalo o velké ovlivnění eh celého celého toho to území vlastně těch dunajských lužních lesů No a když jsme třeba na to ministerstvo tehdy toho lesného vodného hospodářstva tam když jsme tam prostě se snažili aby eh zach se ty lesy zachovaly tak prostě to jsme naráželi vůbec nás ne samozřejmě ne jako nebrali v úvahu ale ten můj kolega protože on byl svojí profesí byl vlastně eh hudební tam měl na starosti prostě záležitost jako kultur v tom nějakom tom domě kultury eh záležitost hudby ale měl tam kolegyni a ta kolegyně byla milinkou velkého soudruha který na na Slovensku měl eh pod sebou vlastně jako tajemník UVKSS jako z toho té komunistické strany Slovenska tak měl eh vlastně eh nejenom tu kulturu ale tehdy i ochrana přírody byla pod tím ministerstvem jo byla vlastně pod kulturou No a tak on jí do ní tak dlouho hučel jak je to důležitý a tohle ať se soudruhovi zmíní a toto že nakonec on to nevydržel a skutečně to udělal a najednou najednou nás začli zvat i na ty jednání jako nás ochranaři a tole všechno a neříkám že bysme tam dosáhli toho že se Gavčíkovo na už nestavělo to ne Ale už aspoň začli jako jednat o tom že by se měli třeba jako nějakým způsobem dělat určitý nápravný opatření a takový jo Takže eh bylo to jako velmi zajímavý někdy ty cesty který jako jsou a podobně Tam jsme jako velmi velmi takto ochranařili a potom jsme dělali i dokonce tam protože tam se ochranaři už ke konci dokonce vymaněli z e dohledu komunistické strany To byl byl rozdíl třeba proti český republice kdy tady prostě to soudruzi

měli pořád jako obsazený na těch vyšších úrovních nám se tam podařilo nejdříve v tom bratislavském eh městském vlastně v té městský organizaci vyšachovat prostě ty komunisty takže jsme neměli žádné vlastně potom už dohled A na dokonce potom asi e 10 dní či kolik to bylo před 17 listopadem jsme dokonce svrhli i na té ústřední úrovni takže tam vlastně nám začala nám to začalo trochu dříve než než to bylo v celém Československu No a tím pádem jsme potom vlastně mohli jako už hodně svobodně dělat ale snažili jsme se už daleko předtím takže například v roce 87 tam jako taková základní eh eh publikace vznikla která se jmenovala Bratislava nahlas A o tom potom i Havel mluvil například že to byla něco takové jako obdoba Charty ale bylo to jako z hlediska eh toho že tam nebyla tak jako ta politická opozice jako tady třeba nebo prostě tolik že by bylo eh disidentů a tak Tak tam vlastně to vznikalo na v mezi ochranáři Aha A proto taky ochranáři potom po 17 listopadu to okamžitě využili nebo prostě e tím že byli v tomto už poněkud zkušenější eh tak se stali vlastně těmi protagonisty eh té sametové revoluce na Slovensku Jo Takže to ty byly prostě tam jako mezi náma jako ochranáři a někteří z nich potom jako se stali vlastně těma nejvyššíma představitelma teda na to na tom na tom Slovensku Takže tak Takhle asi jo No a takže to byla ta Bratislava nahlas kde bylo nejenom vo životním prostředí Bratislavy to bylo v době už Gorbačeva v 97 to vyšlo eh takže už to bylo malilinko uvolněnější ale stejně nás za to pak vyšetřovali Dokonce dvakrát jo dokonce dvakrát nás za to vyšetřovali Tam byly nejenom jako že jsme tam rozebírali to životní prostředí v Bratislavě jednotlivý ty ty problémy ať už teda ovzduší voda dokonce i radioaktivita a takto No takže toto dokonce mimochodem mimochodem to právě a tam jsem teda protože já jsem tehdy rentgenoval sváry tak tehdy jsem tam dělal část která se týkala radioaktivity a podařilo se mně zjistit že že soudruzi plánují eh experimentální reaktor přímo v Bratislavě vedle studentských kolejí Tak to jsem tam zveřejnil To je zajímavý Hm Ale z toho byl samozřejmě velkej průšvih to protože to jako najednou že jo toleto to byla tajná informace To byla relativně tajná informace ale my jsme to měli podložený že tam jsme měli nějaký dokonce potom jsme i nějaký písemný ty a takto takže takhle ale oni stejně to oni připravovali na nás proces To jediné díky tomu že eh byla už jako samitová revoluce tak ho nedokončili jo Ale už tam později potom nám říkali historici který eh zjišťovali v těch archivech tak tam už byly prostě ty přípravy a e prostě vypadalo to například se mnou to by bylo velmi špatný protože já jsem byl charista tam takže eh na mě se zvlášť soustředili a tak to jo takže to bylo jako to ale to jsme teda nevěděli že připravujou proces ale bylo nám jasný že prostě oni se snažej když nás teda vyšetřovali a tak jakože nás nějakým způsobem jako potlačit No ale to jsem za nedokončil Co se týče toho reaktoru tak v předvečer sametový revoluce 16 listopadu tam šel studentský průvod kde studenti jednak volali po svobodě a volali prostě tyto lidskoprávní záležitosti ale taky tam bylo: "Nechceme

reaktor" Hm Jo Takže tam to bylo zajímavý i z tohoto hlediska což samozřejmě mě udělalo velmi dobře když jsem teda to tam protože my jsme tam i organizovali my jsme tam organizovali na tom místě ty budoucí stavby takovou eh takovou jako demonstraci ale to se nás sešlo eh poměrně málo jo A teď kon a teďko najednou prostě studentskej průvod v Bratislavě Takže tak Takhle to bylo vlastně odvážný že jste takhle dělali teda Bratislava nahlas když e jste asi že jo věděli že to může být jako braný jako docela ilegální činnost Tak eh jak my jsme byli tak rozhorč jednak jsme byli tak rozorčený a jednak přece jenom už jako bylo vidět to že v tom našem okolí že jo v tom našem okolí už se děly děly různý věci My jsme sledovali že jo v tom Sovětskom svazu ten ta perestrojka ty ta jejich glácnost čili glásnost tohoto máme Bratislava nahlas že jo Čili o to bylo pro soudruhy těžší když tam bylo tohle slovo jo který kterým se ta glácnost překládala a takhle No bylo to jako složitý My jsme hledali i jako cestu takže my jsme tehdy například získali kontakt na ukrajinský ochranáře a dokonce dokonce mě po eh dokonce mě pozvali na Ukrajinu na jejich první sjezd z Elion Swiit se to jmenovala jejich organizace kterou tam vedl Čerbák to byl spisovatel lékař eh vědec kterej eh kterej psal o Černobyli například Aha A já když jsem tam byl tak představte si já jsem se tam účastnil demonstrace kde několik tisíc několik tisíc Ukrajinců v Kyjevě demonstrovalo před ministerstvem zdravotnictví eh to jak prostě eh aby zveřejňovali věci ohledně Černobyli a to jako aby dělali opatření proti ty jo proti eh k ochraně obyvatel a toto všechno Takže toto a tam měl jsem tam i takovej incident Mhm A já jsem strašně jim závěhl v tomhle že tam takovádle demonstrace a toto takhle velká a toto No a tak jsem si to fotil Měl jsem takovej ten velkej vých co co z východního Německa byl aparát A eh najednou to a to je to jsou oni a to to jsou ty ze západu a tohle protože já jsem byl jinak oblečený měl jsem to takovejhle aparát kterej tohle a v tom okamžiku jsem si říkal tak a teďko tady končím až tohle zjistíš že jsem ještě charista a tohle všechno tak tady půjdu do řury do vězení Ale lidi se obrátili a začli na něj a ty běž pryč a takto a oni ho normálně ho přinutili že utek A to byl teda nějaký proek to byl to byl jasnej To byl jasnej tajnej Jo tajnej To byl KGB To bylo velmi zajímavý To bylo zajímavý A byla jako nějaká protireakce tady na takovoudle třeba velkou demonstraci na Ukrajině nevíte jestli to No tam už byla úplně jiná situace Tam už jako o tom otevřeně jako mluvili a takhle Já jsem potom mluvil s Čerbakem a ten se mě ptal na situaci u nás a bylo jim jasný že teda u nás tole to neprobíhá a takto oni tam oni tam už to dokonce jsem tam zažil tehdy už tam bylo takový to jejich národní hnutí veliký to bylo v 89 někdy já nevím červ nebo takhle nějak jo Oni už mohli tyto záležitosti předkládat jako protože ten ščerbak byl tehdy vlastně v tom v tom jejich nejvyšším Sovětu Aha Jo dokonce celého Sovětského svazu To byl ještě co jsem zapomněl říct ale v té době ještě byl Sovětskej svazlo k tomu eh že teda ty eh teď na to navážu co jsem jako nedopověděl eh tam vlastně bylo to

národní hnutí velký a to se vlastně soustřeďovalo i hodně eh mezi těma v těch ochranářích takže v tom zeleným svitu byli i tyto eh tito lidé který potom potom se vyčlenili z toho jako taková politická ta ruch se to jmenovalo a který byly takový velmi jako národní a velmi až nacionalistický teda ta to to toto ale eh čili tam oni jako i tu celej celej ten sjezd jejich byl velmi takovej národní měli tam prostě balalajiky a a jo a bylo to byla to úžasná byla to jako úžasná atmosféra kterou jsme tam jako zažívali Zatímco u nás ještě pořád jako jsme byli pod pokličkou nebo jak by se to dalo říct A když jste říkal že vás teda vyšetřovali za tu Bratislavu nahlas co to znamená že vás nějak sledovali nebo vyslychali přímo vyslychali Přímou vyslychali Takže si nás zvali postupně všechny protože tam byl celej redakční náš kolektiv toho a tak to Takže tak to si nás prostě to a to bylo zajímavý že si nás nejdřív vyslychali jedny a potom ty druhý nás vyslychali o tom co co na co se ptali ty první Mhm Čili to byly pravděpodobně dvě skupiny ve státní bezpečnosti kdy ty jedny pravděpodobně ty první to byla ta stará větev a ty ty druhý byly možná tak jako ne přímo pro Gorbačovský ale přece jenom nějaký jako jiný který třeba chtěli už něco to nevíme A vy jste teda se uvedli jako jmenovitě v tý jako redakční Tak to my jsme se uvedli My jsme se uvedli ale neuvedli jsme eh neuvedli jsme jednotlivý kdo co dělal Mhm Ale obecně jste se pod to podepsali Obecně to bylo jo že to bylo známý od začátku Kdo kdo to udělal totiž tam my jsme využili toho aby to nebylo jako ilegální přímo že to byla že to byla příloha k zápisu z členské schůze základních organizací Slovenského zvozu ochrany prília krajin Dva dva ty předsedové si to jako lajli Eh jeden byl Maňo Huba kterj byl jako šéf ZO6 a druhý byl kolega Flámik který byl to byla ZO tuším 11 nebo 12 kterj byl potom jeden z těch protagonistů taky eh v tom té veřejnosti proti násiliu a po po Sametový revoluci Takže jste to zveřejnili a pak jste to nějak šířili Teda to se šířilo tak že to byl asi 1000 výtisků se podařilo a potom dokonce kolegové zahřizovali 2000 výtisků ale ty ty už eh tu ty už zhabala státní bezpečnost většinu To tam už se podařilo jenom distribuovat už jenom pár To vzbudilo velkej ohlas Bratislavě Nás dokonce zvali Já jsem například s Fedorem Gálem jsme byli v nějakém výzkumáku kde si nás zvali eh kde si nás zvali eh na diskuzi jo Takže tam už byla na Slovensku jo přece jenom ale v takový tý intelektuálnější sféře jo že si prostě eh dovolili i todleto že to tam vzbudilo obrovskej ohlas Jo A vy jste ale zároveň byl teda v Charě je to tak jo já jsem já jsem byl jako už v té první válce charty jsem to podepsal Dařilo se vám nějak třeba spolupracovat takhle i mezi těmi českými a slovenskými aktivními vlastně občany e napříč třeba těmi organizacemi třeba Chartou a těmi ochranáři nebo jak to probíhalo mě to se ptáte toho pravýho protože já tím že jsem byl Čech ale byl žil jsem na Slovensku tak jsem vlastně do značné míry se jako eh pomáhal propojovat některý záležitosti protože jsem měl tady v Čechách jako kolegy Takže co se týče ochranářů například tak po tý ochranářský linii tak to byl Ivan Makásek

což byl redaktor Niky A Nika tady byla jako pražských ochranářů vlastně takovej časopis kterej byl velmi taky jako na v tý době průbojnej a kterej zveřejňoval i věci ze světa hodně takže prostě eh to bylo důležitý že tady ochranáři jako ne nežili jako v nějaký eh za železnou oponou přímo i informační Jo takže přes Ivana Makásku například já jsem byl i členem teda jeho nebo organizace kterou on vlastně zakládal a to to bylo Taraxakum A oni přešli původně to bylo v Tisu to byla ta první organizace ochranářská tady v Čechách v Čechách kterou ale oni přinutili poom aby se rozpustila protože tam neměli mezi těma vedoucíma činitelema neměli dostatek jaksi svých lidí tak je přinutil aby se rozpustili a nově oktrojovali vlastně nově udělali nebo to se eh dovolili že se založila nová organizace Český svaz ochránců přírody a krajiny ale tam samozřejmě už měli měli zabezpečenou tu stranickou účast aby měli jako jako přehled na tý úrovni centrální na ale v základních organizacích tak tam to všude jako nebylo A Makásek udělal to že vlastně přešel z toho Tisu s toudletou organizací celou do toho ČSOP čili tím pádem ne neměli až takovej dohled nebo toto A navíc on vlastně tu Niku původně to bylo jenom jako nějaký Bilten nebo něco takovýho ale potom z toho udělal prostě časopis kterej byl jako e celopražskej Byl jako celopražskejch ochranářů a ten byl velmi jako důležitý a velmi jako zajímavý To skutečně jako z toho se dalo čerpat a všechno Takže to byla jedna linka a druhá linka byla druhá Samozřejmě eh ty kontakty byly i jiných lidí a takto Jo já říkám to vo čem jsem samozřejmě já věděl nebo na čem jsem se na čem jsem se účastnil Druhá linka taková jako utajenější ta byla jako na tu chartu a nejenom chartu ale my jsme byli vlastně lidi který jsme byli spoluvězněný jsme byli bývalí lidi z hnutí revoluční mládeže a tam byl můj kamarád eh nebo v tý době jsem se s ním znal právě z hnutí revoluční mládeže Ivan Dejma Mm A od ně já jsem čerpal jednak když přicházelo něco ze západu nebo takovýdle ale i od v odod charty tak to to ke mně šlo teda jako na Slovensko to šlo jako teda přes eh přes Ivana Dejmalu Jo A Ivan Dejmal v rámci charty potom zakládal vlastně skupinu která se věnovala ekologii To ale je popsáný To je popsáný Jasně A pak se stal ministrem životního prostředí Eh Ivan Dejmal potom ano potom se stal On byl mimochodem severočech takže si myslím že to bylo velmi důležitý a já jsem byl jeden z těch který ho velmi navrhoval Mě teda taky oslovili ale to to jako já jsem byl předtím na Slovensku takže tady jsem měl přery Jo takže e těžko jsem mohl dělat Vybejval ministra a to bylo Ale ty severočeši za mnou taky byli Jo jakože protože jsme se znali my jsme jako se vzájemně podporovali jo my jsme se podporovali tak že my jsme eh ze Slovenska eh jako podporovali ty jejich záležitosti týkající se třeba toho ovzduší a a těch těchto problémů a oni zase oni zase tý na toho našeho boje proti Gabčíkovu nařmároši Aha Takže jste byli takže jo takže i vzájemně jsme se navštěvovali jako i organizovali nějaký takovýdle aktivity Čili oni jako nás takhle znali nebo tak tak to byl ten důvod

ale to bylo jenom takový Ale jinak je to teda tak že vlastně všichni se museli organizovat v ČSOP nemohli zakládat svoje samozřejmě spolky nebo jediné by museli samozřejmě jako oficiálně a to je samozřejmě otázka e toho že by je nejspíš nepovolili že jo podle toho jako to by si prověřovali a to by to to by to Pak se chci zeptat a nejsem si teda jistá jestli jestli to chápu dobře ale Eh vy jste se nějak připravovali na to že může dojít ke změně režimu a že bude potřeba něco eh třeba potom dělat jinak nebo co by se mělo dělat jinak nebo jste to vlastně navrhovali třeba i v tý ochraně životního prostředí Vy jste říkal že jste navrhovali ty chráněné oblasti ale třeba i v jiných oblastech v ochraně o vzduší nebo eh jestli jste třeba zkoušeli tuhletu cestu nebo to bylo vlastně nemožné že ne to to právě třeba v té Bratislavě nahlas to tam to tam bylo jo to tam bylo To znamená jak voda tak třeba o vzduš mluvili o tý radioaktivitě Tam bylo a byly tam i návrhy co by se mělo a takový a to už bylo v tom ale v 87 ted jo Na konci 80 let Prostě původně jsme začínali teda tak že jsme začínali jako takovou tou víc klasickou ochranou přírody ale z toho to potom prostě zgradoval protože jedno souvisí s druhým tak to prostě jako šlo postupně dále Navíc ten poli i ten vývoj jako ve dá se říct v tom ve světě Ten Gorbačev najednou přišel tohle Takže ale my jsme nevěděli to jsme nikdo nevěděli že to takhle jako jo že že to bude takhle brzit třeba nebo takhle toto ne samozřejmě to byl tou to bylo velkou nadějí když se to začlo kolem ale tady to soudruzi poadrželi poměrně silně jste doufali že se že dojde ke změně v rámci toho systému ve kterým míste vás jednak proto jsme třeba i s těma Ukrajincema už tehdy jo a takhle ale na na druhý straně jsme se snažili i v rámci prostě nějakých možností takže to nebylo takový jo ty ochranáři nebyli eh ty byly vlastně na takov rozhraní H nebylo to nic co by jako mohli oni třeba proti většině z nich přímo zasahovat nebo takto Jo to bylo důležité no že to bylo jako protože tehdy oni si neuvědomovali taky tu důležitost třeba toho životního prostředí a že se to může stát tou rozbužkou třeba jako se stalo v severních Čechách kdy byly pak ty demonstrace Jasně Takže to bylo trochu možná mimo ten hledáček To bylo ne to bylo určitě to bylo určitě mimo ten hlavní ten samozřejmě že jako všude oni chtěli to ale nepřikládali tomu nějak velkou důležitost jestli byste mohl říct jak byl potom ten vývoj protože on byl docela dramatický že jo Všechno se teda muselo vybudovat vlastně znova Byly také velké příležitosti velké výzvy Tak jak to eh za vás probíhalo v té ochraně životního prostředí v ochraně životního prostředí to probíhalo tak že již od 1 ledna 90 vznikalo třeba ministerstvo životního prostředí už protože ono se vlastně eh částečně začlo připravovat už za toho minulého režimu ale jenom tak jako částečně Mhm A to bylo tím pádem strašně urychlený Takže tady už jako vzniklo ministerstvo životního prostředí na Slovensku kde teda ochranáři navíc byli vyloženě jako i v těch politickejch vysokejch funkcích tak tam vznikla Slovenská komise životního prostředí čili to bylo SKŽP ve zkratce a nebylo Ale to ještě na té federální úrovni A je zajímavé že na Slovensku kde

vzniklo takzvaný ekoforum kde se teda diskutovalo o tyto problematikách životního prostředí všechno tak tam vzešel požadavek že je potřeba federální orgán na Slovensku vznik to toto Jo A dokonce že navrhnou Vavrouška jako Josefa Vavrouška Čecha Jo to upozorňuju na to protože potom tam vznikly ty národnost ty nacionální záležitosti a takhle ale na tom začátku ty to nebylo to se teprve potom rozeštvalo A tam vlastně byl tento podnět jo na vznik na na vznik toho federálního orgánu ale nezávisle na tom samozřejmě že jako tady lidi eh teda lidi z té ekologický sféry tak taky jako chtěli jo ale jako takhle oficiálněji to to je zajímavý že to bylo i tam nebo z toho důvodu že to bylo v té druhé republice a přesto takto jo Hm si uvědomovali že ten Vavroušek navíc prostě měl ty kontakty i i jako na Slovensko na tam třeba tehdy on vlastně on taky fungoval dost na tom pomezí On jako nebyl že jo nebyl disident díky tomu že on byl v 68 jestli teda můžu k Vavrouškovi Já nevím jestli to on v 68 on byl na expedici Lambaréne To byla expedice kterou študáci tady v druhý polovině 60 let iniciovali s nákladem léků eh pro nemocnici v Lambaréne kterou eh prostě tam vedl velký humanista a tak dále Takže eh oni eh to byla taková trochu roman nebo hodně romantická záležitost studentská a oni tam prostě vyjeli a tím pádem Vavroušek tady nebyl v 68 čili se jaksi před soudruhy neměl eh neměl mínus Jasně Jo on sice potom když se vraceli zpátky tak jako v Paříži organizoval nějakou pomoc našim emigrantům už protože mezitím který teda který tam utíkali ale to to na něj kupodivu nějak ne jako neměli A on se teda vrátil a tady potom začal začal vlastně spolupracovat e nebo spolupracovat začal eh nejdříve v tý e se dalo říct tý ekonomicko eh eh organizační sféře nebo jak by se to dalo říct protože na na tady vedle na vysoký škole ekonomický eh byl výzkumný ústav eh který se který se zabýval ekonomikou řízení a tam byl tehdy shodou okolností šéfem jako ředitelem byl eh ten kdo eh byl tajemníkem eh eh eh KSČ který ho zvolil Vysočanský sjezd ten kterej byl jako vlastně za okupace Jo Aha To bylo dost zajímavý No ale to to jsem trochu odbočil On tam prostě začal jako normální sféru jako normálně jako odbornou práci a potom se dostal v pozdější době se dostal vyloženě e k záležitosti protože to bylo to řízení a eh životního prostředí a protože byl člověk důkladný tak prostě to začal velmi studovat a tím že neměl tím že neměl škraloub tak mohl dokonce i cestovat takže byl například ale to už bylo v 80 eh nějak osm jo až devát začátkem eh moh vycestovat třeba do USA a studovat na studijní pobyt a tam studoval eh jak mají právě životní prostředí tu zorganizováno tu toto řízení a v to tu znamená to Environmental Protection Agency a takhle jo o tom potom napsal do vesmíru i a tak takže jsme měli možnost i ty ostatní to nejdůležitější z toho a takhle Čili on měl tu výhodu a navíc tím že prostě byl takovej aktivní a toto všechno sledoval tu literaturu on i navazoval kontakty s těma lidma který ve ve světě a podobně jo Takže takhle Čili on byl jeden z těch který e to spolu s profes dnešním profesorem Moldánem eh který taky mohl cestovat a

který taky jo čili měli ten přehled což bylo strašně důležitý že měli ten přesah toho protože to ta oblast životního prostředí tehdy byla tady jako hodně nová že jo Tady na tom nebyly ty zkušenosti a i ve světě se teprve získávaly ty zkušenosti Takže tohle bylo velmi důležitý že jako jsme měli tuto možnost díky těmto kterým se dostali ven tak jako eh vlastně zprostředkovaně mít No jasně že se sem dostávaly ty informace díky němu a on teda potom byl teda vlastně známou osobou a v těchto v těchto kruzích byl jako velmi známou osobou samozřejmě tím že jako i na to Slovensko a on to jsem jako zase to беру trochu zeširoka ale on tehdy například v těch 80 letech přes svého kamaráda ze studií Oni vlastně studovali spolu s Jiří Millerem To nevím jestli víte ale Jiří Miller byl studentský vůdce v 68 roce už předtím vlastně kdy ještě za Novotného ho vlastně tehdy potom za to že si dovolili v časopise eh Buchar eh který čudáci dělali na strojnický fakultě ČVUT eh tak dovolili si prostě zpochybňovat vedoucí úlohu strany No takže za to za to on potom jako nedostudoval vyhnali ho na vojnu a takový ale potom se vracel právě v tom 68 a podobně prostě Tak a on tento Jirka Miller tak byl vlastně spolu spolupracovali přímo byli u jednoho soustruhu dokonce jak jsem se dověděl a jinak byli i v redakční radě toho bucharu spolu a takhle A on zprostředkoval v 80 letech sem cestu eh protože to byla nějaká nadace která byla tam v Británii a cestu Toma Burkeho který byl tehdy taková velká osoba toho environmentálního hnutí v Británii sem ale bylo to prostě krytý tak že to byla jako taková oficiálnější To právě Vavroušek tomu dal tu tuto oficiální záležitost a pře byla měla byla možnost prostě ta že on potom s ním putoval po Československu a takto jo A potkávali se s dalšíma lidma takže s dalšíma lidma to pro mě třeba to byla obrovská ta a pro další lidi na Slovensku taky jo že najednou jsme měli možnost slyšet jakým způsobem to tam vlastně dělaj a takhle všechno Jo Takže to byl teda Vavroušek čili ti to jsem jenom jako řekl že takhle čili on měl i ten to toto zázemí to že se snažil takhle jako hodně to a navíc pak vlastně i v té v té ekologické sekci biologické společnosti která za toho minulého režimu jako nějak eh takto takto fungovala že která vlastně dělala i ten rozbor životního prostředí Československa Takže on se stal potom vlastně ministrem Takže on pozor on byl tamstkem v té komisi pro vědeckotechnické investiční rozvoj ale už tam měl víceméně jako úkol připravit orgán životního prostředí na federální úrovni A to se muselo ale udělat teda přes federální shromáždění kde jsme se snažili mu s tím například pomáhat jako ti My jsme byli jenom tři zelený ve federálním shromáždění jako ze Slovenska Češi se vůbec český zelení se vůbec nedostali tam protože neměli ty kontakty v občanském fóru takové aby aby se dostali Aby se dostali Kdežto my jsme to měli jednodušší v tom že z našich radů byli vlastně nejvyšší činitelé veřejnosti proti násilí A teď se zeptám na tu vaši cestu po roce 1990 teda nebo v roce 1990 a dál potom Eh jak to bylo s vámi já jsem do konce února jsem pracoval jako dělník rentgenách svárů To jsem pracoval předtím

ještě těch 10 let nebo kolik to bylo ještě víc No a pak jako takovou by se dalo říci přechodnou dobu jsem dělal na protože už jako byla ta svobodná možnost tak jsem byl v Bratislavě na tak e na tom sekretariátu kterej byl Slovenského zveze ochranců přírody a krajiny a měl jsem tam právě na starosti hodně ty záležitosti celého životního prostředí a takový protože tam spíš se soustřeďovali právě na tu do té doby na tu ochranu přírody a takhle Tak to no Takže tam jsem prostě jako teda byl ale zároveň jsem vlastně eh byl od toho konce eh od toho konce e eh ledna eh jsem vlastně byl kooptovanej do federálního shromáždění do sněmovny lidí Bylo to vlastně za Slovensko Tehdy byly takové obvody takže to byl obvod s behy To je tam na tom širším Nitransku Tak tam otamtu' teda nebo tak tam jsem nahradil nějakou soudružku která ani se o tom nedověděla takže potom mě přišla na na do federálního shromáždění zjistila že má obsazené místo Musela odjet domů Musela odjet domů Tak to bylo trošku fapát tam ale na druhý straně soudruzi dělali horší věci To rozhodně jenom to eh shrnu Byla jako ta snaha vyloučit z federálního shromáždění eh komunistický poslance a eh za ty tam kooptovat teda nové poslance Ano bylo to byly nějaký dohody který byly mezi prostě občanským fórem veřejnosti proti násilí a komunistama a došlo tam k tomu postupnému Jo Takže není to tak ale že by všichni komunisti to ne to část tam zůstala Takže my jsme třeba já co jsem byl v tom výboru tak ten výbor ved tehdy komunista ale to bylo úplně jiný jednání samozřejmě Jo přesně byla jiná doba byla jiná doba a tak dále jo Takže takže takto no došlo k nějakému rozhodnutí kdo bude prostě vyloučen z toho federálního shromáždění za koho tam bude kooptován někdo jiný ano se udělalo teda v dohodě To se udělalo v dohodě Tehdy byly ty dohody velký že jo To koneckonců to byla dohoda i ohledně volby prezidenta už předtím ale to jsem tam ještě já nebyl Můj kolega už tam byl teda jako ze strany zelených jako náš předseda teda slovenskej tehdy ale já jsem tam v té době ještě nebyl Já jsem přišel až vlastně od konce A vy už jste to trochu nakousl ale vy jste byl tedy koptován za stranu zelených A jak se to stalo to se stalo tak že oni Občanské fórum tady a na Slovensku eh na Slovensku ta veřejnost proti násilí nabídli prostě tak to řekli že oni teda jsou jednak hnutí že jo a jednak prostě e je nová doba takže nechceme vládu jedné strany respektive jedno hnutí ale nabídli i tu možnost prostě dalším těm stranám a hnutím aby jako dali své eh své zástupce A já jsem tehdy byl místopředsedou na Slovensku teda jako slovenské strany Je taky zajímavý že přestože jsem byl Čech tak to nevadilo Tehdy to nevadilo Nebylo to ale jednoduché upozorňuji protože eh tam už začla něk mezi některějma těma vedoucíma činitelama začla jako politykaření nebo takto Takže oni uvažovali o tom jestli jestli já budu jako e dostatečně e ladit noty nebo jak by se to dalo říci protože mám ty svý ten svůj náhled na Gabčíkovo Nad'mároš a podobně jo Takže už tam už tam byla jistá nejistota ale vzhledem k tomu že přece jenom tam byli další uvážliví lidé a

takový e tak prostě a tím že to bylo a to je taky zajímavý a tím že to bylo vlastně na tý federální úrovni to bylo daleko tak to takto tam jako na tý slovenský úrovni tak tam nevím jak by to to tehdy vypadalo ale prostě nakonec jsem jako relativně snadno prošel ale s s tím otazníkem jestli budu poslouchat a to jsem teda neposlouchal samozřejmě zelený by neměli poslouchat ale jinak jsme takto Ale jinak samozřejmě v těch ve většině politickejch otázek a tehdy takže my jsme byli jako v tom potom tam byly taky jako takový kluby tak my jsme samozřejmě byli v tom společnom klubu eh kterej byl eh veřejnosti protílí spolu s Občanským fórem Jasně Takže ty rozdílly ještě nebyly tak velký Normálně jste se dohodli ne to tehdy nebyly to Jasně jasně A já jenom doplním že teda kromě federálního shromáždění existovala i Česká národní rada a Slovenská národní rada jako národní parlamenty Jasně Ano Takže vy jste byl eh v tom federá byl příklad Bursík o kterém budeme asi mluvit později Později Tak vy jste byl teda v ve federálním shromáždění a jak to pak pokračovalo s vámi no to bylo jednoduchý Potom byly jako volby E při těch volbách jako celkově nedostali zelený dost hlasů na to aby se jako dostali do dalšího federálního shromáždění ale slovenští zelený se dostali do slovenské národní rady Takže tam jsme pokračovali jako ve ve se stranou zelených jako i na té úrovni prostě této a já jsem jako byl zatím zaměstnancem stále v tom protože v tom federálním shromáždění jsem byl jenom jako eh tak že jsem tam dále prac Jo že jsem dále pracoval pro ty ochranáře Aha tam jste Jo že to nebyla váš jako práce by práce na my by my jsme dost to bylo jako trochu jiný No jo Jo že to bylo taková dobrovolná činnost To byla taková jako víceméně dobrovolná činnost A po těch volbách jste tam teda skončil takže ten no ne po těch volbách jsem tam ještě ještě určitou dobu byl a potom se mě naskytla možnost protože Vavroušek hledal lidi do federál do toho federálního výboru a já jsem měl možnost vidět ho eh když on protože to musím vysvětlit ale jak jak on jako pojal federální výbor životního prostředí Myslím si že to bylo to čím byl inspirovaný trochu v tý Americe ale hlavně jako systémovej inženýr Tím že študoval to životní prostředí a viděl jak to je svázaný e se všemožnejma dalšíma záležitostma tak on ho koncipoval tak že že vlastně tak by se dalo říci dvoustupňovej jednak bylo vedení čili to bylo eh to bylo to kolegium jako toho ministra předsedy On měl titul ministr předseda federálního výboru prostředí A v tom v tomto řídicím orgánu kterej byl prostě já nevím 20 lidí nebo prostě takhle nějak tak tam byly nejenom ty lidi co se týče životního prostředí ale i jiní To znamená byl tam třeba i i představitel banky z komerční banky tehdy jo byli byl tam z ministerstva zdravotnictví českéj ministr Eh byli tam samozřejmě republikoví ministři e respektive republikovej ministr českéj a předseda slovenské komise protože tam měl název předseda taky No to bylo inspirovaný taky trochu jako to jako pak to bylo na tom federálním výboru tak eh tam byl prostě předseda slovenský komise takže tydle lidi tam byli ale

pozval tam i ochranáře jako dobrovolný jo prostě bylo to jako zajímavě dělaný a vjma toho byl ten aparát by se dalo říci to ministerstvo nebo výbor se to teda jmenovalo že jiné Tak taky protože se to neodlišovalo to vedení od tohodle toho v názvu ale pak bylo prostě ty který sídleli v tý budově a ty úředníci a ty lidi který prostě eh jako zabezpečovali potom to na čem se dohodlo dohodlo to vedení A já jsem tam měl možnost jednou jít a viděl jsem prostě jakým způsobem ten Vavroušek tam pracuje úžasnou prostě odbornou erudicí a prostě připravený Všecko bylo vidět jak to má srovnaný v hlavě a a toto No tak prostě on když jako nabízel tuto možnost e z toho tak jsem prostě se o to ucházel a původně jsem tam nastoupil jako jeho poradce Protože zase on tak jako neznal jak se tam v takovomhle tom eh projevim No a po určitý době mě prostě dokonce oslovil s tím protože nějak viděl že teda uhovat nějak člověk umí díky tomu že jsem v tý tý ochranářině jako že jo jsme spousta věcí dělali takže jsme přišli hodně do styku s tím státním aparátem a todle všechno že jo Tak jako mě teda oslovil s tím že eh že by bylo dobrý abych mu dělal náměstka A to tehdy procházelo tak že že dokonce o tom hlasovala Slovenská národní rada Viděže já jsem byl za Slovensko Čech za Slovensko Hm Vás museli schválit zase nevadilo ale jo to je zajímavý že to nevadilo Prostě to tam prošlo taky zase díky osvícene lidem teda tam nebo teda lidem který jako nějak to Takže to to je jako to je jako velmi zajímavý že takhle takhle nějak to čili tak jsem vlastně tam jako nastoupil a měl jsem tam potom hodně a hodně práce ale to nestačilo Pak přišlo ještě to že pan prezident hledá ekologický operace a protože tam neměl taky lidi ze Slovenska tak aby to bylo jako vyváženější v jeho úřadě Jednak jistě by se našlo spousta lidí jako z Čech který by tam mohli muudělat ekologickýho poradce A ze Slovenska zas až toto jako takovej zájem nebyl jít daleko do Prahy asi Tak tak jsem se octnul v této v této funkci nebo jak by se to dalo říct No takže jsem na půlva byl tam a to byla teda to byla bohužel velká šichta teda to byl velkej to protože no bylo toho moc no jasně ale tam jsem byl jenom chvíli tam jsem byl jenom chvíli protože potom to nové federální shromáždění se jim zdálo že pan prezident je příliš rozmařilý a že je potřeba mu omezit jeho rozpočet Takže omezili rozpočet a tím pádem tam tehdy eh začli uvažovat koho teda jako redukovat A protože jsem byl ne snad asi kvůli tomu že jsem byl jenom ekologickj poradce ale hlavně pravděpodobně kvůli tomu že jsem byl tam nově tak prostě se se mnou pak teda rozvázali pracovní poměr a ale já jsem se nezlobil protože já jsem měl tý práce tolik že eh to bylo spíš oddechem ale ještě jsem musel uskutečnit tu cestu do severních Čech která byla velmi zajímavá A to nám povězte jak to bylo s cestou do severních Čech cesta do severných Čech začala v Praze Začala v Praze kdy jsem teda jako jako malý poradce pana prezidenta dal velkým poradcům podnět Vzhledem k tomu že mně chodilo spousta dopisů babiček který se bály o své vnuky a eh zvěsti o tom nebo prostě studenti který

stávkovali v Děčíně a podobně kde prostě v severních Čechách tehdy eh protože se blížila zima tak jako tam byla zase inverze kdy byly prostě ty podmínky atmosférický nevýhodný takže eh byly byly šílené koncentrace škodli škodlivým oxidu siřičitého další No takže jsem prostě viděl že by bylo potřeba aby nějakým způsobem je podpořil pan prezident aby jako taky to zjistil a abysme taky dali trošku jako vůbec v té republice trošku na vědomí toho že je třeba s tím něco dělat A bohužel velký poradce Saša Vondra pravděpodobně on nebo já nevím kdo tam byl aby se abych to protože tam jsem do nich neviděl prostě tam někdo prostě rozhodl že ne že to není tak důležité což mě teda rozhorčila velmi a protože jsem si stěžoval Marii Hajsové která tehdy nějak pracovala pro s Olgou Havlovou tak Olga řek teda Marie řekla počkej já to zkusím říct Olze Takže Marie to řekla Olze a pan prezident přijel na oběd a při obědě vím obědem mu bylo servírováno že by sem měl že by teda měl jet do těžce ohroženého se těžce ohrožených severních Čech Pan prezident okamžitě fakt reagoval To jako všechna čest viděl že to pozval si mě Já bych mu jako řekl se teda jedná toto A musím říct že teda to byl to byla výborná jako to to skutečně otázky a toto bylo vidět prostě i ten lidskej přístup a to normální jako to že to není prostě jenom jako politikář že jo a podobně a a teda přál abych zorganizoval cestu tam Takže jsem zorganizoval cestu Ta se uskutečnila už v době kdy už jsem tam vlastnil nebyl poradcem Ale v té době jsem ještě teda byl a tudíž jsem tam prostě vyjel s ochrankou a podobně Eh oslovil jsem tam to tehdy eh to bylo vlastně fórum pánevních e okresů se to jmenovalo eh kdy byly právě už ty který ty občanský aktivisti a další jo tam prostě v tomhleto zorganizovaný takže ty samozřejmě měly velký zájem Oslovil jsem prostě třeba v ústí eh primátora samozřejmě taky taky velký zájem ale jeli jsme i do toho Děčína kde kde byli ty studenti kde teda prezident vystoupil jako i i před nima Takže Takže to bylo jako velmi velmi zajímavé Pak jsme měli i takové pan prezident viděl i takovou šílenou skládku v Kabarovcích kde prostě tehdy eh byl zmobilizovanej Ivan Dejmal tam a takže ten mu to vyložil on sám severo Čech hned vedle takže on znal velmi dobře i tu situaci nejenom jako ministra ale i jako občan a takto A eh tak jsme prostě tam jako jeli a když jsme tam jeli tak jsme jeli kolem tlakové h plynárny úžin a pan prezident najednou rozhodl neplánovaně že se chce podívat To viděl ty ty různý agregát nebo ty stavby a tohleto všechno Eh velmi rychle tak že útek ochrance ve Vrátnici ovšem neprošel Tam byla taková ještě jako typu staré soudružky paní která co tady děláte kam jdete no tak fakt jako samozřejmě zmlkla když viděla kdo to je a podobně Takže pan prezident se podíval jak vypadá tlaková plynárna úžin a tak No takže to byly takový zajímavý ty eh byl tam samozřejmě byly tam velmi takový momenty kdy e jak jednak takový to doružný eh s tím pánevním s těma lidma z těch pánevních okresů Ale bylo zajímavý i třeba když ten primátor to jsme to jsme vyjeli na střekov nahoru na hrad a on mu ukazoval tu

situaci jako toho ústí o tamtuť vlastně a kde ukazoval ty chemický závody a tam prostě to sehradistě kde byly spousta cisteren chlóru jo a ten chlór je samozřejmě tak jako říkal jak je to nebezpečný že prostě to jako chemické závod vedle velkého města jo a to to ten chlor kdyby bouchnul a tak a tak dále jo Takže takže takhle takhle ho prostě seznamoval s těma problémama který jako který jako tam jako byly No no ale vy jste potom se tomu ovzduší věnoval i dál protože se připravoval zákon o ochraně ovzduší a pokud se nemýlím tak vy jste se mu věnoval Tak to bylo tak Eh na federálním výboru tím že jsem pak byl teda náměstkem tak jsem měl určitý odbory jako v gesci nebo teda pod svým vedením a mezi jiným taky legislativu Takže v rámci té legislativy a to bylo prostě skutečně hodně Vavrouškova zásluha že bylo potřeba připravit ty zákony který by vlastně určovaly tu ochranu životního prostředí v jednotlivých těch složkových částech a Když se hodnotilo co je takový nejnaléhavější tak samozřejmě že to bylo ovzduší odpady kupodivu voda A vzhledem k tomu že tam byl ten zákon ne až tak starý a relativně moderně tehdy pojatý někdy ze začátku 70 Takže ta to nebylo tak potřeba ale bylo potřeba samozřejmě taky jako celkové jednotící zákon ohledně životního prostředí takže i ten ale tam měl Vaboušek představu že by byl prostě udělat takovej celej jako kodex jako celej zákonník jako nebo prostě aby to jako z toho bylo určovaný potom ty jednotlivý části protože on byl systémový inženýr a toto všechno to se mu nepodařilo prosadit úplně takže prostě vznikal jenom potom obyčejný zákon vo životním prostředí Ale ještě předtím protože to bylo velmi naléhavý tak byl zákon o odpadech Do té doby jsme neměli vůbec žádný zákon a potom bylo potřeba mít moderní zákon vo eh na ochranu ovzduší protože my jsme měli starý zákon ten vznikal vlastně ten vznikal v takovém tom období uvolněnějším už před 68 roků A tehdy samozřejmě to byl vlastně tak první zákon kterej se toho týkal a nebyly velký zkušenosti samozřejmě s ochranou ovzduší a todleto takže nelze se divit že prostě tam nebylo všechno nebo takto ale na potom později se nazýval komínový zákon protože on vlastně přehazoval ten problém znečištění ovzduší v určitý ty místě ti v to že byly budovány vysoký komíny a šlo to někam dál což vypadá jako dobře ale potíží je když to prostě je eh nejenom jeden komín ale je jich víc a a tak dále a začne se nám to někde hromadit daleko a i v i v určitejch atmosférickejch podmínkách a geomorfologickej chrán všechno Takže prostě tím pádem potom nám začly hynout lesy například našich pohraničních hor že jo krušný hory hory a podobně že a taky jestli se teda nemýlím tak ty naše exhala vlastně se dostávaly do okolních zem No a daleko a nejenom do okolních ale my jsme eh díky tomu že jsem měl teda možnost toho někdy kontrabandu a někdy to šlo i poloficiálně nebo možná i oficiálně že že i ze Švédska tam dokonce e jako k nám přišli eh časopis kterej se jmenoval Train jako jako kyselý deště kde prostě oni líč ničili jak jim to ničí ničí lesy protože tam mají ty jehličnatý lesy který jsou citlivý jak

jim to ničí v tý Skandinávii Takže to byl ten velkej průšvih který škodliviny od nás hodně i od nás Nejenom teda samozřejmě i v NDR eh z Polska a samozřejmě původně i jako i na tom západě že jo tam na tom západě byli jako rychlejší tam toto ale taky tam měli jako ty předtím tam měli ty velký eh velký někdy v těch 70 letech třeba pak ještě i v 80 ty při inverzních situacích a podobně ty ten ty smogový situace jo ale velký velká velkou velká většina šla teda šla teda od nás a tam to bylo dělaný tak ne že by bylo přímo jako jenom ty komíny nebo takto ale to bylo právě e dělaný pomocí poplatků a eh poplatků a pokut eh kdy se jim vlastně e byla dobrá představa že se jim jako že by se jim nemělo vyplatit platit ty eh pokuty eh když eh udělají opatření No a oni dělali tydlety opatření tohoto typu že stavěli vyšší komíny ty ty vyšší komíny že to byly to byl teda komínový zákon takže ten bylo potřeba jako změnit Takže tím pádem tím pádem jsme eh začli eh připravovat ten zákon ale chci říct že není to zase takový že by jako jenom se začínalo úplně až na tom federálním výboru protože už to už mělo nějaký eh nějaký jako předchozí eh předchozí část kterou já jsem tak neviděl Protože to vlastně hodně o tom se diskutovalo už v té v té ekologické sekci biologické společnosti a prostě tady v těch pražskejch kruzích třeba eh eh v těch odborných kruzích a i i jako eh právníci byť těch právníků bylo na na prstech jedný ruky který by se zabývali tímhle jo tam to nebyla ještě ještě ještě ještě dost jako eh tato záležitost životního prostředí takto takto jako řešená jo No takže to to určitej určitá určitý poděty tady byly teda jako už předtím ale ten vlastní ta vlastní příprava zákona potom probíhala teda na na federálním výboru Tam jsem to měl teda na krku takže jsem musel jednat protože to nešlo jenom jako z federálního výboru ale jednat a potom protože ty e to vlastní potom provádění těch opatření a podobně byla záležitost republik tak to eh se muselo jednat i s těma republikovejma ministerstvama A tam byl problém třeba pro mě ten že tam prostě byli jako lidi který eh prostě v tom žili jako bych řekl dlouho eh s tím průmyslem a zdálo se jim že my navrhujeme příliš přísný eh ty limity eh který tam jsou emisní a hlavně i misní teda Jo A když jsem šel na to jednání tak teda jsem měl velký štěstí že Vavroušek zrovna dostal z tehdy z evropskejch společenství jak to mají u nich jaký jaký mají oni limity ty jsem si vzal a šel jsem na to jednání A to bylo jediný štěstí protože bez toho bych tam bejval neprošel A a chválabože že se to takto podařilo díky tomu že přece jenom byla velká autorita evropských společenství a všechno Tak díky tomu se podařilo že se tam na tehdejší dobu dneska samozřejmě už je to někde jinde úplně jo ale na tehdejší dobu prostě tam byly stanovený přece jenom přísnější limity a my jsme za to pak sklízeli těžký útoky Těžký útoky eh kdy nám říkali že zlikvidujeme český průmysl a podobně podobně na Slovensku a tak A kdo dělal ty útoky no tak to dělali buď novináři a nebo to to jako přímo ty zástupci těch průmyslů a a podobně To já už si přesně nevzpomínám kdo tam byl podepsanej My přitom jsme jako se snažili jo že jsme jezdili třeba i

ten vedoucí legislativního odboru Pavel Dvůrák že prostě normálně jsme zjišťovali i v té nové huti a podobně na Ostravsku jo to jsme si zase ne nemohli lajsnout něco jenom z voleje jo ale prostě ty určitý možnosti který jsou a tak jo Takže e takto ale bohužel prostě to byla ta to by to byl ten problém jo že ty orgány tehdejší orgány ochrany o vzduší prostě byly prostě pod eh tím pod touch řekl demagogií toho průmyslu kterej jako se mu to zdálo že to je příliš přísný že je to No jo no protože to vyžadovalo bohužel vyžadovalo to velký změny samozřejmě a vyžadovalo to investice a takto jo to je jasný Jo nám teda nahrálo potom tam byl nějaký ten limit do 98 roku že se to má má některý ty věci splnit nám potom hodně hodně pomohlo to že vlastně eh ten těžkej průmysl jako dost končil že prostě tam ty ty ekonomický ty se že se to jako na té ekonomický frontě vlastně do určité míry vyřešilo ale částečně samozřejmě se bylo třeba investovat to jako jo A byly na to nějaké dotace třeba nebo no tak něco bylo ale ale samozřejmě na druhý straně nebylo to ještě v té době to ještě nebylo Pak už byly ty předstupní Jo pak už byly ty předstupní takže pak jo Evropský unie ty ty Jo takže tam už prostě tam už jako bylo přece jenom letos možného A nejenom to ale eh Vavroušek prostě když se snažil vo tyto záležitosti tak jako tehdy byl ministrem financí Klaus a ten tomu moc jako nefandil kterej jak víte měl tu svojí eh tu svojí to svoje úsloví o tom že e to je střechička na dortu životní prostředí že jo Tože je důležitý ten dort to znamená ta ekonomie a tole všechno No tak Vavroušek když nezískával nezískal dost peněz stam tak se obracel jako na eh eh mezinárodní spolupráci On inicioval mimochodem i ten velký program životní prostředí pro Evropu kdy jsem seval všechny ministry životního prostředí nejenom Evropy ale tehdy to byla ta hospodářská komise eh eh OSN kde do Evropy nebo širší Evropy patřil i jako další státy u USA a tak jo Takže prostě tady bylo spousta eh spousta jako důležitých lidí ze Světový banky toto všechno a to vedlo k navázání určitých kontaktů a podobně Pak u s USA nám dokonce i určité dar dali Jo jako to to bylo velmi důležitý A kdybyste řekl tady o tom setkání jak to vlastně probíhalo to bylo v Dobříši to bylo Dobříš A vy jste to teda organizovali jako ten federální výbor to jako to ano to jsme organizovali ale organizovali organizoval to teda byl to nápad Vavrouška s tím že pověřil několik lidí jenom což bylo prostě nebylo nebylo dost lidí taky Jo Vemte si že my jsme měli celkem 180 lidí jako na federální úrovni 180 lidí Z toho byla půlka ti který tam vlastně přešli z té staré komise která se zabývala něčím poněkud jinak a půlka tam byla lidí novější jo Takže to jako bylo poměrně málo lidí Navíc tam málo lidí který měli s tím zkušenosti takže potom pověřil teda Jana Káru a Jiřího Dlouhého eh který jako vlastně to celé jako se snažili zorganizovat ve velmi krátkém termínu Trošku tam potom přece jenom to vyžadovalo nějaký peníze který musel jako na to na to být uvolněný Takže ve vládě ale podařilo se mu podařilo se mu to ve vládě kdy tehdy se že jo ta situace nebyla jednoduchá ale podařilo se toto takže tam

jako takto se získaly ty peníze No a eh přijeli sem velmi důležitý lidi i i z tehdejších teda těch evropskejch společenství i z toho eh i jako ze světa Byli to třeba já nevím ten ministr ten Rily to byl z z USPA eh to je tam jako vlastně ministerstvo v USA Byl to třeba japonskej ministr přiletěl i velmi politik Hesl Británie který mě teda to protože já se musel některý vítat ale jinak to většinou vítal druhý ten jiný náměstek jo protože ten měl na starosti mezinárodní tyto já jsem když jsme si rozdělovali úkoly tak jsem přiznal že přece jenom nemám takový zkušenosti s mezinárodnem takže by bylo lepší aby teda to toto dělal ten druhý náměstek No a takže jsem vítal třeba toho Hezlana a on přiletěl soukromým letadlem ministr životního prostředí ale on to byl konzervativec tam a to byl velkej politik Jinak on potom měl různý velký funkce a takhle ty konzervativní páty Eh takže to mě jako rozrostlo ale měl jsem tam i taky velmi zajímavou zkušenost že jsem seznamoval dva prezidenty a sice přiletěl a to ten ten byl úplně klíčovej ministr přiletěl prezident přiletěl prezident Švýcarska na tuto konferenci protože on byl předtím minist životního prostředí a oni tam nějak rotujou Oni tam rotujou potom jako prezidenti jeden rok a vždycky a tak Jo A takže tenhle ten prezident přiletěl a když ho vezláměstek přes Prahu v druhom autě a v jednom autě on to tak se ztratili v to na čež najednou v tom co jsem byl zrovna na tom Dobříškom zámku kde se to odehrávalo najednou pro mě pořadatelé tam byli jako eh kolegové právě ochránáři který to to pomáhali že jo a toto přiletěli celý vyděšený Je tady prezident e sám prezident ze Švýcarska No tak jsem nemoh nic jinýho dělat než teda honem rychle tam naběhnout a vést prostě přivítat pana prezidenta a vést ho k našemu panu prezidenty a seznamoval jsem dva prezidenty Takže to to byl velký zážitek nečekaný zážitek Hezký zážitek Hezký zážitek Ale to jsem odbočil že jo Ale to bylo právě důležitý protože on to velmi podporoval Takže takže taky další konference byla tam a takhle Jo to potom byly už evropský konference jako to ale Vavroušek to tady vlastně začal Taky mu velmi jako to pak na to i vzpomínali a eh děkovali a toto všechno a tak protože tam se začlo i víc třeba ta eh hodně se vlastně pomohlo tý eh tý evropský environmentální agentuře Tam se o tom hodně diskutovalo Ne že by úplně to bylo první a iniciace tam ale taková důležitá důležitá záležitost Tam se to ty zprávy o životním prostředí Evropy to se všechno to tydlety věci prostě se dohadovaly jako tam A nejenom to Tam byla i další záležitost která potom už bohužel v podstatě nikde tak nebyla Tam potom byla dokonce diskuze taková jako by se dalo říci závěrečná kdy byl jednak byli ty ministři ale pozval i nějaký ty filozofy takový byl tam třeba kohák filozof kohák a takhle a potom eh nevládky taky nevládky na to a týkalo se to právě těch etickejch záležitostí a to bohužel potom tom už nikdy nějak jako ne nebylo ale bylo to bylo jako velmi důležitý protože to jsem zapomněl říct že to byla jedna část byla jako ta oficiální eh ministerská a druhá část v těch eh v blízkějch přestavcích tak tam byly tam byly nevládky

tak já jsem tam samozřejmě taky přijel byt' teda náměstek ale šel jsem i tam jo protože jsem měl jako zájem a a znal jsem jako že to e ochranáře a to bylo to velmi zajímavý No takže tam zase rokovali jako nevládky no Hm Takže to bylo ještě takovej čas kdy vlastně spolupráce velká no ne velká spolupráce spousta z těch nevládek těch lidí se uvolnili Jo bylo třeba ty místa prostě to a navíc kdo jinej znal jako se zabejval životním prostředím a takovýho A tehdy došlo k velkému oslabení Potom jo dos teda tím pádem ale k velkému oslabení toho dobrovolného ochranářského hnutí protože ty vůdoby většinou pracovali v těch institucích vlastně pracovali v těch institucích a už neměli čas protože tam bylo zase spousta práce To nebyla jenom práce na 8 hodin třeba že jo To člověk chodil až večer bí v noci domů Jo takže jasně A takže v Dobříši začala tradice tady těch setkání začala velká tradice to těch setkání který bohužel se potom jak to tak bejvá e se tak jako hodně formalizovali proože eh to vlastně nejsou jenom Evropy protože to je ta hospodářská komise kde jsou i třeba země ze střední Asie A já jsem se potom účastnil v Bělehradě jedný z shodou okolností teda to když jsem byl jako na ministerstvu životního prostředí a když jsem to tam viděl tak jsem byl z toho teda znechucen protože z toho se stala formální kdy tam vystupujou ty ministři a jak všechno jsou skvělý a jak je to nejlepší to v jejich zemi a tole jo To to nebyl účel ale to původní tý to měla bejt spolupráce potom No takže z toho se potom stala hodně formalizovaná záležitost Vy jste teda mluvil o tom zákoně ovzduší který se tedy prosadil ten který se podařilo prosadit Ano ale to jsem chtěl říct to bylo právě ta výhoda Ale že tehdy si to e tady lidi uvědomovali jak je to důležitý jo že prostě tam je to a navíc tam vlastně byly i ty demonstrace že jo původně všechno a tohle Takže eh takto to bylo ta atmosféra toho že tak tehdy se to dalo jako hodně pro probjovat Ano Jasně A vznikaly ale i další zákony Vy jste zmiňoval ten zákon o životním prostředí Hm Ten byl ten byl dost klíčový a tam mám samozřejmě takový dost vzpomínky že bych jako že prostě jsem se dost divil jak to tam pak probíhalo Jo ale to to byl velmi důležitý zákon s tím že prostě vůči osobnosti byl samozřejmě Vavroušek to kterej jako se účastnili toho eh projednávání když se to připravovalo jo takže on tomu dával jako hodně Ale pak tam byli samozřejmě i další ty právníci a byli tam i který po tý eh práci třeba docent Martiše nevím jestli znáte to jméno tak eh ten tam jako byl eh a eh postupně se teda připravil zákon který dával ty zásadní záležitosti jednak prostě co se týkalo tý terminologie a co se týkalo těch zásad vlastně ochrany životního prostředí ale bylo to dost v té obecné poloze že tam nebyly jako ty závaz jako příliš závazné věci spousta věcí bylo daný tak že že k tomu třeba vzniknou samostatný zákony nebo takto Jo takže to bylo jako to obecně ale pak tam byla jedna část která se týkala vlastně toho co se dneska e a už tehdy jsme to teda taky nazvali hodnocení vlivů na životní prostředí čili to je prostě hodnocení vlivu činností na životní prostředí A jenom se omlouvám že vám na

toho skočím Tím se myslí vlastně Eja a Seja Tím se myslí Eja a Seja A to bylo něco úplně nového u nás probíhaly k tomu jako samozřejmě velké diskuze a všechno A když jsme byli už jako téměř hotoví tak najednou přišli ve federálním shromáždění eh poslanci ODS s vlastním návrhem který vzali ale ten náš ale vykostili z toho tuto záležitost která byla vlastně by se dalo říct jediná konkrétní a jako př svým způsobem převratná důležitá eh a podobně Tak my který jsme to připravovali tak jsme jako už byli z toho znechucený a už jsme prostě si říkali: „No tak teďko je to teda teďko toto jako vznikne tady jako bezubej zákon a podobně No Vavroušek když se to dověděl ne musíme to tam dostat Takže ty půjdeš na Slovensko musíš to Takže jsem i u eh prostě stran který by třeba člověk tak ne nečekal nebo ale zase díky tomu že jsem měl že jo na Slovensku ty kontakty a Maňu Huba velmi pomohl v této záležitosti který tehdy on tam byl vlastně šéfem výboru životního prostředí slovenské národní rady Zazelený ale ne stranník On teda nebyl straník ale toto jo Takže ten teda samozřejmě taky pomohl a takto velmi a ten mě vlastně dal na typ na prostě eh tam takového vedoucího e činitele v KDH což byli křesťanskí demokrati a ten chválabohu teda jako to podpořil a nejenom to ale zase jako řekli i dalším svým e poslancům a podobně A podobně Josef Vavroušek protože on byl což se taky málo ví on vlastně po v té Velvet Revolution byl v Občanském fóru vlastně v tom koordinačním výboru Jo On on nakonec on byl taky ze začátku byl šéf programový komise jo celého obědu občanského fóra Čili on tam udělal hodně a on tam eh měl taky spousta prostě kontaktů takže on začal prostě velmi taky jako zase mezi nima takže tam došlo chvál Bohu k tomu že to šlo pak napříč už tomu že už pak nezáleželo na tom že tyto poslanci byli třeba z ODS a takhle a dokonce když se potom hlasovalo o tomto zákonu a to nevím jestli jestli to teda jestli to nebylo pod jeho to rozlišovací schopnost ale pro tento zákon hlasoval i Klaus Představte si teda pro ten zákon s Jo hodnocením vlivu na životní prostředí Shodnocením vlivu na životní prostředí Takže to bylo to bylo jako velmi zajímavý Takže to byl takovej boj o obecný zákon který měl tudletu tudletu záležitost Takže to se nakonec povedlo Obvolávali jste obcházeli jste teda a to bylo těžké těžké obcházení Pro vás ještě jsem se chtěla zeptat jestli jste se nějak eh vyúčastnil přípravy zákona o ochraně přírody Je takto to jsme se eh účastnili jenom zprostředkovaně jako federální výbor ale ten my jsme tam neměli přímo protože to bylo na úrovni republik to byly záležitosti kompetenční který už po 68 kdy kdy tuším v 69 vznikla ta federace tak určitý kompetence byly daný na republiky a určitý kompetence byly daný jako na byly zůstaly na federaci No a tato záležitost jako ochrany přírody tak ta byla v kompetenci teda republik Takže my jsme tam měli třeba jenom ten jeden odbor který jsem teda taky jako měl tak ten byl jako sociálních souvislostí a krajiny jo Takže tam jsme to měli jenom takto ale měli jsme to jenom jako eh ty mezinárodní souvislosti a takový ale abysme měli eh přímo eh ochranu

přírody to ne to měli eh to bylo na úrovni republik takže to připravoval eh ministerstvo nejdříve e právě profesor Mol pod profesorem Moldánem a potom pod Ivanem Dejmalem což bylo velmi Velmi důležitý že zrovna Ivan Dejmal protože on vlastně z Charty se znal velmi jako eh s předsedou vlády Pittem Tu a Pitthard mu věřil Věděl že si nevymejší Takže proto to tam jako taky v té vládě prošlo protože to byl ve své době jako dost radikální zákon že je docela zajímavé že teda u nás je to tak že eh lesy spadají pod ministerstvo zemědělství voda částečně taky pod ministerstvo zemědělství a přitom by e dávalo smysl aby to bylo pod ministerstvem životního prostředí Tak eh jestli víte nebo můžete popsat jak to vlastně k tomu došlo Ano to je eh to je jedna z nejhorších věcí která se stala v průběhu let by se dalo říci eh kdy po těchto aktivních ministrech to znamená profesoru Moldánovi Ivanu Dejmalovi tak nastoupil další ministr který už byl bych řekl bojácný a bál se předsedy vlády kterým byl Klaus A eh tudíž došlo by se dalo říci poněkud k rozprodeji kompetencí ministerstva životního prostředí Navíc to bylo komplikovaný samozřejmě i tou částečně i tím že vlastně skončil ten federální výbor životního prostředí jo Takže tam eh jste ještě nezmínila velmi důležitou ztrátou kompetencí v územním plánování My jsme totiž a to jsme taky o tom zatím nemluvili my jsme na federálním výboru připravovali my jsme měli v kompetenci i stavební zákon a takže jsme připravovali třeba tu první novelu která byla která se týkala eh doplnění o záležitosti životního prostředí a podobně jo Takže to to bylo to bylo no jako velmi velmi důležitá kompetence která byla vlastně v ochraně životního prostředí a logická že to je velmi důležitý že jo Ale to došlo prostě e k té k tomu přesunu jo A to bylo přesunu za vlády Klauze kdy jako ten ministr životního prostředí Benda eh jako to ztratil No jo Takže to bohužel to je a můžu se na to nějak doptat protože je úplně ne nedokážu si to představit Byl teda asi nějaký tlak jako ze strany eh třeba přímo ODS na to aby tyhle ty klíčové klíčová témata nebo oblasti byly jako pod ministerstvem zemědělství nebo jistě to je to je tak že tehdy vlastně eh eh takto já jsem přímo u těch jednání nebyl takže těžko jako můžu můžu k tomu jako říkat protože já už jsem v té době nefungoval na vlád na této vládní úrovni Fungoval jsem na na jako na eh té organizaci která patřila pod vládní úroveň USA ale to je druhá záležitost A takže mám to zprostředkovaně ale jednoznačně tehdy a my jsme taky protestovali jako eh jako tehdy ta nová společnost prožitelný život a i jako teda nějaký lidi který dělají do životního prostředí že eh že prostě je omezovaná ochrana životního prostředí a Eh to pravděpodobně bylo tak že e protože předseda vlády a to přímo on jako se tím netajil že to bral jakože to je jenom ta třešnička na dortu takže je důležitý ta ekonomická záležitost tak která je ta nejdůležitější tak to dáme do ekonomických resortů jo čili To znamená na ministerstvo zemědělství nebo eh tehdy bylo ministerstvo hospodářství jo takže tam šlo třeba to nejdřív to územní plánování pak to šlo pak to teprve šlo eh když se tvořilo to

ministerstvo proný rozvoj a takhle jo Takže eh tam došlo k tomu ono to ne takto ono je tam samozřejmě e trochu jako problém jo protože když máte eh tu určitou hospodářskou činnost která se týká třeba vody tak to je něco jiného než ta činnost která se týká jako třeba toho t kontrolní činnost nebo činnost toho jaký to má důsledky třeba pro životní prostředí Takže určitou logiku to má že se to prostě jako rozdělí Jo Ale na druhou stranu zase z hlediska toho celkového koncepčního životního eh prostředí máte pravdu že je to potom velká ztráta Jo Jestli bys mohl popsat ten vývoj ochrany životního prostředí eh v těch 90 letech jak třeba jaká byla podpora veřejnosti jak se to dařilo eh jak rychle třeba vznikla ta legislativa jo v těch 90 letech eh no jestli se tam dá vysledovat třeba i nějaká změna a tak Ano to je velmi zajímavé že ze začátku byla velká podpora protože ten stav životního prostředí byl teda skutečně velmi špatný že patřili jsme k jedny z nejznečištěnějších států světa a podobně A bylo to vidět i na tom že vlastně ty ta už před Velvet Revolution začlo začlo to v severních Čechách díky tomu znečištěnému životnímu prostředí tvzduší tam a podobně A proto byla i ta podpora velká i ze strany relativně teda ze strany těch úřadů eh poslanců a podobně Eh a ty zákony bylo možné prostě tam jako uskutečnit v podobě která by měla vést k tomu jako zlepšení Ale to bylo vlastně jenom to to někdy nazýváme jako takové to zakladatelské období kdy prostě se vlastně zakládala ta celá zále jako ochrana životního prostředí ale to bohužel velmi rychle skončilo z toho prostého důvodu že v roce při volbách v roce 92 zvítězil jednoznačně mě teda směr který představoval Václav Klaus a který jako to životní prostředí do značné míry ignoroval z toho prostého důvodu že e to byla prostě taková bych řekl že to je takové to doktrinářství že nejdříve si musíme na eh životní prostředí vydělat ale to že jako to životní prostředí mezitím jak se bude zhoršovat stále více a že to bude mít i vliv vliv na lidský zdraví že prostě nám tady budou kapat lidi a podobně tak to prostě nějak tato doktrína nemá Bohužel tak rozhodl rozhodli lidi byl ministerským předsedou a tudíž za něj už že by pokračovalo nějak ty další eh další eh metody který bylo potřeba eh tady zavádět a samozřejmě i ty další zákony a podobně Tak to se do značné míry zbrzdilo Čili to bylo až asi do toho roku 98 Potom přišel za za období teda ministra Bendy A pak když přišel ministr Skalický to byla taková bych řekl přechodné období On byl teda jenom krátce My jsme tehdy jako teda nevládní organizaci jo tak najednou nás teda taky pozvali třeba na jednání a takový takže už bylo zase trochu jako jiná bylo to překvapivé protože on byl jinak jako vlastně eh že jo dělal tu eh dělal tehdy tu privatizaci jo byl vlastně jeden z těch hlavních a takto jo Takže bylo překvapivé že ale v tomhleom byl protože předtím nějak působil tuším nějak jako eh mezi e mezi disentem i nebo trošičku tak eh prostě jinej přístup Takže to začlo eh pokračovalo to vlastně ministrem Bursíkem To to byla taková ta zase ta ta přechodná by se dalo říci vláda Taky to bohužel dlouho netrvalo a tehdy tehdy teda to bylo

zase úplně jiné protože ministr Bursík byl teda vlastně i na to vzdělán že jo On vlastně to študoval eh na Příroděcký fakultě přímo tuto záležitost ochrany životního prostředí Měl tu zkušenost i ze z České národní rady a podobně Takže to bylo velmi důležité a taky tehdy se třeba vel přijal velmi důležitý a takovej jako moderní program eh ochrany přírody a podobně Takže tehdy už to zase vypadalo malilinko jinak že se to vrací prostě jak k nějakému jako normálu Hm A během eh teda tady té vlády eh kde byl předseda Klaus tak tam docházelo k nějakým útokům na tu ochranu životního prostředí Je to tak tak ano samozřejmě ty někteří nebo hodně hodně těch který šlo o určité třeba soukromé zájmy a podobně tak se je snažili jako nebo využili využili tuto příležitost k tomu jako oklešťování a podobně A k tomu teda došlo například i tím že se teda ztrácely ty kompetence který to ministerstvo životního prostředí mělo že eh už se eh prostě nepokračovalo tak v těch eh mezinárodních stycích eh který byly důležitý i pro získávání zkušeností ale i třeba i pro získávání jako eh podpory Jo tak to bohužel i tý finanční kolikrát to ten vadoušek toto dokázal jo Takže bohužel tam k tom k tomudle tomu docházelo No a vlastně byly i ty eh jako eh nevládní organizace byly braný prostě jako zase jako takovej nepřítel protože eh narušovali vlastně tu jeho vládu Jaká byla ta reakce já vím že vy jste psali třeba dopis v roce 93 e vlastně Václavu Klausovi tak bylo to součástí nějakých větších akcí nebo jak snažili jste se to nějak ovlivnit i takhle třeba z nějakých odborných pozic nebo tak byla to byla snaha jako samozřejmě bylo mu to popsáno v čem to jako vězí nebo takto a on na to teda odpověď věděl Ovšem eh ta odpověď byla taková že eh že to že že jeho vláda že ne eh jako eh pracuje racionalisticky pracuje jako v reálné situaci a že ne nějak nějaký fundamentalismus eh zelený fundamentalismus že eh že prostě není že pokud to budou eh pokud budou eh předkládat eh zdůvodněné záležitosti takže prostě ty voně přijme a podobně ale ve skutečnosti nepřijímal a zdůvodňovalo se mu vždy Všechno se snažilo ale to jasně To měl zase jiné důvody Dobře tak a došlo k nějaké změně potom eh za předsedy Zemana Miloše nebo tak to už je to už je teda záležitost eh záležitost vlastně konce že jo konce 90 let Tam byl potom třeba ministr Kužvát který shodou okolností byl tehdy i předtím teda byl v tý naší společnosti jako v nevládní sféře Já jsem ho teda znal už jako daleko předtím ještě právě e když jsem teda dělal toho poradce prezidentu Havlovi tak tam byly třeba problémy eh to asi víte eh s Radonem kdy spousta eh spousta bytů byla dělaná z tvárnic který byly eh v kterém byl radioaktivní materiál který z kterého se potom uvolňoval plyn Radon A to je radioaktivní plyn takže to jsou potom hygienicky že jo to je potom nebezpečný pro zdraví lidí No a k tomu vznikla taková Radonová komise a tam teda tehdy jako mladý poměr mladý pracovník eh byl eh Miloš Kužvard Takže od té doby jsem ho jako znal On se v té věci orientoval on dělal geologii Navíc e eh on byl vlastně byli dva bratři byl ještě Petr eh Kuřvard který byl právník a oni už za minulého režimu

vlastně ten Petr byl jako vlastně disidentální vlastně i jednu dobu dělal ten ekologický byl ten s Ivanem Dejmallem a podobně a oni například se angažovali v záležitostech kolem stavby Berounce a na Křivoklácku a takže toto čili tehdy on jako byl jako velmi takto zangažovaný a podobně čili za jeho ministrování eh to z mého pohledu to bylo relativně jako přínosný problém byl problém prostě některý byl prostě samozřejmě že některé s některými nevládkami měl problémy protože ale logicky samozřejmě ne jako všechno se jako na té vládní úrovni nebo takto tak jako eh se všechno nedá že jo Takže takhle Ale potom tam byla třeba i i velký takový problém třeba co já jsem viděl v té to co jsme dělali nebo takto tak připravovala se třeba strategie udržitelného rozvoje Na to byl velký projekt který byl placený vlastně od Spojených národů UNDP eh který vedl profesor Moldán a on byl eh měla být prostě vytvořena taková velká velká strategie prostě toho dalšího postupu České republiky a on byl takový víc jako vědecky dělaný a podobně No a Kužvard Miloš Kužvard prostě to velmi zavrhl že to nemá tu úroveň strategického plánování to strategickýho plánu což je sice pravda že to nebylo přesně v tom ale bylo tam spousta důležitých jako věcí takže bylo škoda že prostě jako tohleto jako přímo jako že se nějakým způsobem v tom přímo nepokračoval On potom pak to můžu říct on potom teda na to pověřil druhou skupinu eh v ekologickém ústavu a té se účastnil práce Ivan Dejmal eh který byl takovým jeho i dost poradcem a takhle například ohledně Šumavy což byla ta toto to byl ten problém právě že e zase Ale to bych nevím jestli vás to bude zajímat ohledně Šumavy Jo určitě Tam je ten problém že Ivan Dejmal byl původním zahradníkem takže on prostě přece jenom jako víc tu kultivaci a tohle všechno Takže co se týkalo toho lesnického hospodaření tak přece jenom dával větší eh větší jako důraz na to že je potřeba té přírodě pomáhat v tomhle Ale on si to přitom uvědomoval On mě třeba přímo říkal když jako ho chtěli udělat šéfem Českého ústavu ochrany přírody tak hele ale já jsem jako vlastně původně zahradník Eh ale pak se tam jako jednal velmi jako asi schopně On byl velmi schopný člověk že jo Ale v tomhle to si to sice uvědomoval ale v případě Šumavy tomu Kužvartovi poradil špatně jo Takže Kužvart prostě tam jako s hnutím Duha byl na Štíru a takhle protože eh jako tam jako dával slovo těm který eh tvrdili že to dokonce tehdy jsme se tam účastnili takový velký exkurze Mě to velmi zajímalo Chystal jsem se tam že tam teda to ku Žvartovi řeknu taky trochu já ale na mě tak nedal jako na Ivana Dejmalu teda Ale eh ale dopadlo to tak že on prostě tam jako to bylo dvojí jednání a pak exkurze no A při té exkurzi kdy k tomu mělo dojít tak on prostě eh už na tu exkurzi nešel nakonec Jo my jsme se tam eh po potom jsme šli sami teda to to už organizoval samozřejmě Bláha tady kolega ale byl bylo to bylo to věčná škoda jo že že tam vlastně došlo k takovýmhle záležitostem A jenom abych to shrnula tak předpokládám

že teda nebo jak jsi to říkal že že eh ministr Kušvar teda podporoval ty zásahy zásahy na Šumavě Bohužel tam jako bylo to toto a to nejenom on Potom tam to bylo ještě delší dobu že jo jenom chci ještě podotknout že eh pak je ovšem to že on se potom angažoval nějak v těch Zemanovcích a a byl prostě dokonce v jižních Čechách jako na jejich e na jejich e tý kandidátní listině a tam velmi tvrdě útočil proti jihoč těm vědcům Jihočeské univerzity Bylo to Já jsem ho i oslovil s tím aby že jsem mu jako varoval že to není ono ale samozřejmě mě neposlouchal Jo to bylo to bylo zvlášť to bylo zvlášť smutný protože on byl vlastně on byl syn univerzitního profesora Jo a nevím proč toto potřeboval Prostě ta politika v tomhle některý lidi jaksi velmi ovlivní bohužel Jo ale to bylo až potom Až potom Ale tady byl ještě jako sociální demokrat a tam jako si myslím že teda za to já mám ještě dokonce i takovou takovou vzpomínku v té době a to jako musím vyzdvihnout jo že jako jak se zachovali Tehdy byl tehdy ale to bylo už ne za Zemana ale potom byl Špidla a za něj jsem já už jsem fungoval na inspekci životního prostředí a tehdy protože ředitel byl nemocný tak jsem musel jako rozhodovat a bylo tam eh Zetor velká fabrika v Brně a oni Tam měli určitý haly kde dělali eh kde dělali nátěry těch traktorů a podobně a přitom používali rozpouštědla a bylo to prostě to a nevy neodpovídalo to našim předpisům Eh takže a nes prostě neposlechli inspekci takže inspek inspektoři dali jako požadavek na ředitelství kde jsem fungoval eh abychom zavřeli ten provoz Tak já jsem to udělal ale a to bylo zajímavý Informovali jsme o tom to se muselo že jo jako ministra teda a nejenom to ale i předsedu vlády to velká fabrika todleto všechno A tehdy přišla odpověď: Dělejte podle zákona Hm Takže to to je obdivuhodný protože dneska si to nedokážu představit Jo to si dovedete představit To i na inspekci to tehdy nebylo jednoduchý Samozřejmě ty inspektory koukaly podavilo se Hm Jo A jak to pokračovalo vy jste ji teda zavřeli my jsme ji zavřeli samozřejmě že našli jinou tu jo nějakou tu elektrostatickou metodu kde nepotřebovali ty ty jo to byly prostě právě to je to že já jsem měl i tu zkušenost ještě předtím i když jsem jako rentgenoval sváry a dělal potom ty eh vyhodnocení svárů u těch svařečů to když je člověk nepřinutil eh jako tak oni samozřejmě se se víc flákali a podobně A tady to bylo podobný No oni prostě tvrdili protože samozřejmě to něco stojí a todle tak oni tvrdili že to nejde a že toto a že to bude mít takovýdle sociální důsledky a tehdy to nemělo Bohužel po tedko už jako ze toho ne to že jo ale tehdy to nebylo takový že by kvůli tomu kvůli tomu se zlikvidovalo to ne takže ta vaše rada zní být spíš eh jak bych to řekla být důsledný Být důsledný Ano Být důsledný protože je třeba a nebát se toho sporu Asi tako protože to musel být určitě spor No a tím se dostáváme k inspekci životního prostředí kde ty jsi působil Tak jestli nám o tom můžeš něco říct Ano to je já myslím že to jako ta moje zkušenost vede k tomu že se ani nedivím těm věcem který se potom staly jako na té Bečvě například a podobně Eh ta inspekce měla to že ona vlastně

vznikala e hned na začátku 90 let tím že se sloučily vlastně ty inspekční orgány který byly pro ty jednotlivý složky protože tehdy byla třeba eh ta státní technická inspekce o vzduši tehdy byla státní vodohospodářská inspekce To se jako dalo dohromady Přidalo se k tomu dokonce protože to přešlo tehdy se končily vlastně to to ministerstvo lesů ta stráni jak se říkalo lesního vodního hospodářství Tak toto to přešlo vlastně přešli potom i i jako ty ta lesní inspekce přešla pod pod tudletu nově vzniklou a plus se přidala jako inspekce e ochrany přírody což bylo jako taky no Takže asi takhle A ty jsi tam působil jaká byla ta tvoje pozice moje pozice byla že jsem byl jako šéfem šéfem sekretariátu ředitele a zároveň jsem potom eh byl zástupcem ředitele pro mezinárodní spolupráci protože jsem byl jako za Českou republiku jsem byl vlastně v e síť inspekčních orgánů zemí Evropský unie tak tam jsem v ní jako jezdil jsem na ty zasedání a podobně Eh předtím nejdřív jsme vlastně absolvovali takovou tu během třupního období to byla ta eh ta síť vlastně těch zemí předstupních to se jmenovala AC Impel a potom to byl ten IMP Jasně to bylo zkratka implementation of environmental law A jak podle organizace tebe inspekce fungovala teda v 90 letech nebo když tys tam působil tam právě inspekce v té době pořád ještě získávala jako spoustu novejch zkušeností protože se jako to bylo se to měnilo že byly teda nějaký ty základní zákony ale třeba ty metody a tak potom v rámci Evropy byla dokonce minimální kritéria pro inspekce a takový jo takže to jsme my se snažili tam jako jako zavádět nějak Jenže tam byl právě potom problém i s výměnou těch ředitelů a podobně což je vůbec problém ten že ta inspekce tím že ředitel inspekce je jmenován ministrem životního prostředí tak to si myslím že to je nesystémový To je zásadně nesystémový protože tím pádem samozřejmě ten ředitel svým způsobem podle toho jestliže ten ministr je na úrovni tak ho nechá pracovat a prostě bere to jako allright Ale pokud je ten ministr takový že prostě buď někomu nadržuje nebo prostě buď tomu nerozumí a nebo eh nebo navopak je korupční nebo toto tak pak je samozřejmě problém A my jsme měli tu zkušenost že jsme dělali velkej projekt e s Holand'anama který nám pomáhali To byl předstupní takzvanej twinning projekt kde jsme měli to na prosazování práva na eh integrovaný pojetí protože to se právě říkalo že teda v tý době už se dělalo že není možný hlídat jednu složku životního prostředí a přitom se může zhoršit druhá složka takže je třeba to prostě posuzat integrovaně a toto tam jsme měli takovjhle projekt Měli jsme projekt na to na tu moderní inspekce Eh udělala se strategie jakým způsobem se to má udělat Jenže přišel nový pan ředitel který prostě to neměl o to zájem No tak bohužel pro pro něj i pro mě já nevím jak pro koho to dopadlo tak že my jsme to napsali tak jak to je a podle toho to dopadlo V okamžiku kdy jsme předali závěrečnou zprávu tak druhej den jsem dostal baráka A co jste tam napsali teda napsali jsme tam že prostě způsob řízení inspekce neodpovídá moderním způsob řízení který jsou Neodpovídá minimálními kritériím pro

inspekce a podobně Hm Takže z toho bylo samozřejmě velký halo protože to byl projekt vlastně pomoci Evropský unie nám a toto Takže kolem toho pak byly velký jednání a toto všechno ale vtip byl ten teda že já jsem jako končil jo a to byl ten první ten jo takže tam zůstal takovýhle ředitel toto a to není všechno potom když už zase jiný jiný jiná doba a namenovali namenoval pan ministr Brabec aoval nového ředitele inspekce o kterém já jsem věděl že už předtím vlastně eh v Neblaze působil tak že jako rozvracel český eh ekologický ústav Tak jsem to panu ministrovi řekl On mě na to řekl: "Nebojte se my si ho pohlídáme." Samozřejmě že jinak to ale samozřejmě předal hned zase tomu panu řediteli že jsem já si takto stěžoval ale to mně ne to já jsem byl jinde takže to jako mně nevadilo Ale to je ten ředitel inspekce který byl potom který zlikvidoval pár velmi schopných inspektorů a jestliže tam jsou ty takový ty hlavní inspektory na těch oblastních inspektorátech tak eh jestliže prostě tam je potom taková atmosféra tak pak se nemůžu divit že ty inspektoři se bojeji Když viděli že tady některý ty který byli jako průbojný ty inspektory jako byli odejti tak že potom dojde k takové bečvě Hm Že oni se tam báli pravděpodobně jít Hm Takže to je bohužel ta ta smutná zkušenost ohledně inspekce A ty jsi říkal že je tam problém že ta inspekce podléhá vlastně ministerstvu a jak bys to navrhoval jinak nebo diskutovalo se to třeba jinak v těch 90 my jsme se snažili jednu dobu jsme se snažili dokonce se ta tehdy to myslím že to hodně paní doktorka Kružíková se snažila eh Laco Miko vznikla eh že by vznikla agentura eh ochrany životního prostředí která by měla jednak tu odbornou část a jednak by případně i tu inspekční část prostě Eh těch možností je více ale důležitý je prostě aby bylo rozdělena ta část která za něco zodpovídá a ta část která kontroluje že to což je logický to je přece jasný jo Hm Ale to to u nás tímto způsobem je problém protože tady vlastně ta inspekce kontroluje práci třeba toho zprostředkovaně i toho ministerstva že jo Vlastně jo Jo Takže to to není dobrý že je to takto udělano Hm Protože těžko teda vlastně inspekce bude asi kritizovat ministerstvo Tak já bych se ještě zeptala k tomu zákonu o životním prostředí Tam eh teda jsme se bavili že eh skupina poslanců ODS se ho snažila vlastně osekát aby nebyl tak důležitý a eh speciálně eh teda ten aby se tam neřešil ten vliv na životní prostředí Eh řekl bys e kdo přímo a jak to vlastně chtěl udělat to bylo poměrně jednoduché protože oni vzali my jsme tehdy to připravovali jako do federální výboru a samozřejmě že jsme s tím jako i informovali další eh když teda dotyční působili ve výboru životního prostředí federálního shromáždění A tak oni si to vzali a podali to jako svůj poslanecký návrh ale bez toho návrhu na tu heju sejumu Mhm A kdo to byl teda konkrétně konkrétně to byli tehdy mladí poslanci Gandalovič Soldat a potom ze Slovenska Savčinsky Pak ještě mám další dotaz a ten se týká k té cestě prezidenta Havla eh na sever kvůli znečištěnému ovzduší Ty js říkal eh jak to bylo vlastně komplikované už ho tam dostat a nakonec teda se vám to podařilo nebo tobě speciálně Eh on tam

byl a mělo to potom nějaké další dopady On třeba někoho zaúkoloval kvůli tomu víc se tomu věnovat nebo myslíš že to změnilo třeba nějaký pohled vůbec e na tu situaci tam eh to bylo tak že prezident samozřejmě nemá ty výkonné pravomoci že ale oni se toho účastnili i tehdejší ministři to znamená Vavroušek i Dejmal Dejmal tam tuším i ukazoval panu prezidentovi tu tu skládku v Kabřovicích tedy šílenou a podobně Takže eh to po týdletý výkonný strážce samozřejmě potom záviselo na na těch eh výkonných složkách v tomto případě eh ministerstvech životního prostředí a nejenom životního prostředí Pak to jako i záležitosti vlastně protože to se nedá řešit jenom tak že jo To je záležitosti i průmyslu to je záležitost dalších takže to je potom i i jako ta vládní úroveň a podobně tam prostě eh ty ministři se o to samozřejmě velmi snažili a tohle jim jako tak trochu bych řekl pomohlo nebo tak asi že se tím jaksi ten e ten význam toho že se že se prostě posunul i v té širší eh sféře protože to samozřejmě bylo e zajímalo i tisk e nebo teda novináře ale i další ty takže tu o tom i televize vysílala a podobně jo takže to bylo důležité že to prostě šlo asi i i tímhle tímhle směrem Jasně Že to mělo i mediální nějaký že to mělo být relativně malý ale přece jenom my teď hodně mluvíme o tom že jsme eh vlastně žijeme v několika environmentálních krizích Jedna z nich je vlastně eh krize eh klimatu další vlastně ztráty biodiverzity a eh potom eh taky eh znečištění A my jsme se bavili o tom znečištění tak eh probíraly se nějak ta ostatní témata třeba změny klimatu nebo ochrany biodiverzity už v 90 letech v České republice nějakým způsobem ne eh tak samozřejmě že to nebyla jenom záležitost České republiky šlo to vlastně e z té světové úrovně protože tehdy vlastně byly byly ty první eh dá se říci dohody ale bohužel jenom dost té obecné podobě který se týkaly například jak tý biodiverzity tak klimatu už ale to bylo jenom jako na vůli těch z těch jednotlivých států U nás byl ten problém ten že tehdy prostě eh byl ministerským předsedou eh pan profesor Klaus který tyto záležitosti eh prostě do značné míry ignoroval takže to byl jako velký problém Ale je fakt že už na tom začátku v té éře kdy se prostě tvořily ty základní zákony tady z této oblasti tak eh že už jako k tomu bylo něco jaksi uděláno To znamená vzniknul například na té úrovni teda protože to bylo kompetenčně u nich na té úrovni ministerstva životního prostředí České republiky podobně to bylo třeba na na Slovensku e v té slovenský komisi Eh a podobně to bylo i v té eh v té oblasti e toho klimatu To bylo takto Respektive tam to bylo jako složitější protože to si tady málokdo ještě uvědomoval My jsme řešili tehdy na tom začátku jsme řešili ty záležitosti eh znečištění vzduší ale ono to jako má dost velký velký spojení spojení protože jestliže já dělám eh opatření který se týkají znečištění znečištění ovzduší tak zároveň tím eh do značné míry bych měl pomáhat klimatu No takže to je asi tak jenom v kostce já si vzpomínám když my jsme byli na světové konferenci o globálních problémech životního prostředí v 90 roce kdy nás tam Algor pozval takže my jsme na to do značné míry koukali že tam se

právě už řešily ty záležitosti Tehdy se to říkalo hlavně globální oteplování jako ten problém A my zatím tady jsme se potýkali s těma záležitostma znečištění oxidem siričtým a podobně Takže my jsme prostě v tomhleto bohužel byli do do značné míry pozadu a eh věřím takto Kdyby kdyby bývala byla To je bohužel to kdyby tak my jsme měli tehdy dokonce eh jsme volali z té z té konference prezidentu Havlovi jestli by ta další konference nebyla u nás v Československu A sam prezident Havel samozřejmě že ano takže prostě i požádal Algóra že jestli by Jenže problém nastal z toho prostého důvodu že v roce 92 kdy k tomu mělo jako dojít k těm k té konferenci tak naše náš stát se rozpadal Mhm A nebylo možné prostě už to zorganizovat Já vím že jsem tehdy byl z toho velmi velmi smutný a Vavroušek tehdy říkal já tady mám todle všechno Udělej tu konferenci Jestli se cítíš na to ty udělej tu konferenci teda nebo zorganizuj Ale já když jsem to viděl já jsem teda neměl komplet většinu neměl jsem tam ani dost lidí na to abych jako organizoval takovoudle konferenci a hlavně tam byl ten problém že to už bylo eh z jara kdy už prostě byly ty velký rozbroje a velký toto a eh to už prostě nebylo možné zorganizovat A to byla ta velká chyba která se tehdy stala A to myslím že jako do dneška na to vzpomínám jako takovou nenaplněnou část toho co by člověk mohl dělat kdyby Tak to je velká škoda že se to nepodařilo kvůli těm vnějším teda nebo dalším prostě událným Bohužel to nás hodně hodně tehdy limitovalo Taky to bylo tak že třeba i na tu konferenci o který jsem mluvil který se říká vlastně samý země která byla v tom Ru de Janeiru a kde se tyto věci už jako eh o nich jednalo tak tam byly vlastně ty e lidi ty rozhodující politici na té nejvyšší úrovni To znamená tam byli ty prezidenti byli tam ty ministerský předsedové a u nás ale to bylo tak že prostě pověřili jenom Josefa Varvouška On samozřejmě tam odvedl svoji práci ale přece je to něco jiného Tam například řečnil mohutně eh mohutně eh Fidel Castro a a samozřejmě sklízel tam jako úspěchy leckerý mezi těma zeměma třetího světa A nám tam chyběl Václav Havel kterj by byl jistě důstojnou jaksi eh důstojným protiváhou toho Jo A jak se to stalo že tam teda ten Václav Havel vlastně nevycestoval no No protože to bylo v červnu V červnu 1992 Jo tak a to už bylo tehdy když se dělil vlastně jo kdy už kdy už se vlastně ty výsledky byly takový že se eh republika dělila že jo Hm hm Jasně Ještě ne úplně jo protože to právě v tom v červnu vlastně byly teprve ty volby Mhm Ale takže tehdy on vlastně ztratil ten mandát v červnu 92 Těmbám Myslíš že to mělo potom vliv na zapojení České republiky do té mezinárodní spolupráce o ochraně životního prostředí to mělo velikánský vliv protože Vavroušek na té federální úrovni což byla taky ta kompetence tehdy tak měl poměrně širokou mezinárodní spolupráci Tam bylo více lidí který si to měli jako svůj hlavní úkol Kdežto potom když to přešlo na ministerstvo životního prostředí České republiky tak tam bylo jenom pár lidí který se tomu mohli věnovat Takže to byl ten problém A bohužel tehdy ten nový ministr pan Benda neměl zájem na tom aby prostě převzal ty ty lidi To

můžu jako dosvědčit protože jsem tehdy se snažil i nabízel jsem ty lidi nebyl zájem Hm hm Takže nebyl zájem vlastně převzít ty lidi z toho federálního ministerstva životního prostředí do toho českého kde teda nově byl ministr Van Pendo Hm Jasně Takže asi se dá říct že se teda upozadila ta mezinárodní spolupráce Ano ono to potom samozřejmě protože je to donutilo k tomu chtěli taky eh potom vlastně to přistupování do Evropský unie a to všechno tak to přinutilo zase k tomu že je potřeba spolupracovat ať už mezinárodně nebo v Evropský unii jo Takže to to potom jako vedlo k tomu že samozřejmě i potom začli i tam tam dělat a tak ale bohužel todle se se ztratilo to co jako bylo jednou už jako tady A to toto byla věčná škoda protože tehdy se získávalo i spousta spousta finančních a jiných prostředků že jo ty ty odborný expertzy a tak dále jo jako tehdy byly velký velký spolupráce například e když si tak vzpomínám ohledně toho černého trojúhelníku to znamená mezi těma nejznečištěnějšíma částma naší země to znamená eh Ostravsko-severní Čechy trojúhelník protože to bylo zároveň i s Polskem s NDR tehdejší No a k tomu byly prostě expertzy i od Světový banky a další jo takže šly na to i určitý prostředky a podobně Dělal se projekt Teplice například a tak Jo to bohužel No a ten projekt Teplice co to bylo ten projekt Teplice ten byl právě zaměřen na ty na ty záležitosti eh který vlivu vlivu toho znečištěného ovzduší například na zdraví populace a podobně Tehdy v tom byli zaangażovaný hygienici právě tam stepli To byl takový eh na jednu stranu výzkum ale takovej jako aplikovanej jo že prostě nejenom výzkum ale prostě i i se hledala ta eh řešení prostě doporučení a toto všechno Asi můžeme říct že i když se potom Česko zapojilo do těch evropských eh evropské ochrany životního prostředí protože vlastně muselo když chtělo přistoupit do Evropské unie tak eh i potom v těch následujících letech po tom vstupu eh často e teda protestuje vlastně proti těm společným cílům že jo nebo se je snaží snížit v té ochraně životního prostředí Bohužel to je to je těžká záležitost že naše země a bohužel v tomto není osamocená protože leck který ty přístup ty země který tehdy přistupovaly z toho východního bloku tím že byly jaksi bych řekl myšlenkově trošku pozadu nebo nejenom myšlenkově ale já tomu říkám eh východozápadní grad Jo že prostě eh k nám se vždycky všechno dostává většinou takový to progresivnější z toho západu No a teď když jsme teda v jedné v Evropské unii tak tam bohužel le ty v té oblasti která je poměrně nová e progresivní e tak v té bohužel le působíme jako přítěž ne vždycky Jo to bych zase to by se nedalo říct To by se muselo zase rozebírat v těch jednotlivých záležitostech ale bohužel tomu tak je že ty cíle třeba a tak tak pokud možno co nejmenší nejmenší jako cíle týkající se životního prostředí té čistoty a toho všeho tak to bohužel je smutnou pravdou Ty jsi mluvil o tom eh o těch ministrech jednotlivých Eh my se jich asi můžeme ještě dotknout že po panu Bendovi teda nastoupil pan ministr Skalický tak on byl skutečně jenom krátkou dobu nás ale překvapilo to jako kladně nebo pozitivně že na rozdíl od

eh předchozího ministra Bendy kterej prostě protože ho nevládky kritizovaly tak jako je neměl v lásce eh tak eh pan inženýr Skalický ten navopak eh jako i svolal poradu s nevládkama a byla e bylo to tehdy jako pro nás docela eh bylo vidět že prostě jako tyto věci on jako svým způsobem uznává jo Tak to bylo překvapivé u člověka kterej dělal spíš privatizaci a takovýdlety záležitosti toho ekonomickýho rázu Takže tady prostě kde měl teda vlastně ty ekologický nevládky a tak takže prostě takto ale než se stačil zorientovat tak už tak už jako zase to byl jenom přechodný ministr Pak nastal teda byl dalším ministrem Eh potom byl Martin Bursík a to už bylo samozřejmě jiné kafe jak říkáme protože on byl i vystudovaný přímo studoval že životní prostředí Navíc měli ty zkušenosti z z České národní rady kde byl taky v tom výboru a leco zpomáhal vlastně při té eh na tom začátku právě v tom období té eh té těch té možnosti nové legislativy Takže ta to byla ta výhoda Jak přesně se to projevovalo dá se třeba říct že se stihly prosadit nějaké nové eh nová nařízení nebo že se hodně třeba něco posunulo co Já jsem já jsem v té době já jsem v té době nebyl jako ve státní takto v ve státní sféře ale můžu eh můžu říct že třeba ten eh program ochrany přírody Ten ten byl jako skutečně důležitý To jako stihnul Ono zase on nebyl zase nějak dobí jak dlouho protože to byla jenom vlastně tak ta přechodná vláda Tošovského že eh to ta vlastně která nebyla vlastně by se dalo říct tak stranická a takto Eh takže on prostě co stihl tak to bylo třeba toto a to to bylo ale jako dost podstatné Hm A co si pod tím můžeme představit tady a nejenom to ale třeba další věc kterou to protože zrovna v té době byla v Orhusu eh ta konference kde kde se vlastně e přijímali velký e velká dohoda na teda na úrovni Evropy ta Aorská úmluva kdy kdy prostě se jednalo vlastně o tu ty záležitosti vlastně informování obyvatel a záležitosti i jako právní ochrany v oblastech životního prostředí a takto a on tam velmi on tam velmi jako vystupoval aktivně a podobně takže ta ta to nahradil teda to co předtím do dneška funguje a do dneška do dneška vlastně se na tom podílí jak nevládky tak ten vládní sektor že a ten program ochrany přírody který zmiňoval že on eh také vlastně se mu podařilo prosadit To pod tím si můžeme představit co ono se to jmenuje program ale je to vlastně je to vlastně eh to plánování čili je to to plánování pro ochranu přírody co je potřeba v té záležitosti dělat jsou tam stanovený ty směry co co eh co je třeba a i i určitý termíny a toto všechno je to je to dá se říct je to takový eh strategický plán pro ochranu přírody To byl ministr Bursík a potom teda nastupuje eh pan ministr Kožvar Eh jak to jak to fungovalo za něj no ministr Koživar ten byl vlastně původně z nevládní sféry že ten byl dokonce i v naší společnosti pro tležitelný život takže ten prostě tyto záležitosti jako jako znal věnoval se jim Já si vzpomínám že už vlastně na tom samém začátku eh byl jako teda nového režimu e tak on byl on byl v té Radonové komisi To znamená to byl ten problém s Radonem který u nás vlastně jsme zdělili z toho minulýho režimu protože tehdy eh se vyráběly ty e vyráběly ty některé ty

stavební materiály z ze z suroviny která byla eh radioaktivní To se nějak příliš nevědělo ale to a tím že to bylo radioaktivní tak tam potom vzniká radioaktivní radon plyn kterej se teda šíří v těch domech a má to zdravotní následky nebezpečí prostě rakoviny a dalších dalších nemocí Takže bylo třeba prostě s tím něco dělat To byl velký dost velký problém Takže tam jsem ho jako zažil poprvé eh kdy fungoval jako v tom novém režimu například On už za starého režimu byli dva bratři byl ještě s Petrem Kužvartem a oba dva se věnovali těm záležitostem Víím že byl třeba ten problém že na Křivoklácku na Berounce chtěli dělat velké přehradu a oni byli ti kteří jako proti tomu a podobně Takže za ním byla tato záležitost jako minulá nebo takto že on jako věděl tydlety záležitosti a podobně Ovšem na druhé straně samozřejmě jako ministr to nemá jednoduché i s těma ostatníma zase rezortama a podobně kdy to životní prostředí vlastně je eh by se dalo říci v Leedšems jako takový ten zlý kontrolor nebo já nevím jak bych to nazval Takže taky musel dělat ústupky a to vedlo k tomu že někteří eh některé nevládky jako ho vnímaly špatně nebo prostě eh bylo tam jiskření a podobně Eh co asi z mého úhlu pohledu já jsem jako zase ho velmi do té doby uznával protože on ty věci jako dělal a snažil se Já sám jsem jako měl zkušenost že když prostě támhle byla havárie v Neratovicích kdy tam prostě jako to bylo velmi nebezpečné a podobně tak okamžitě on volal na inspekci Mhm a jedte tam A a jo a takhle se zajímal a todle všechno Jo Takže to jako zase všechna čest nás například osočovali když jsme chtěli aby byly přísnější limity tak jako to mají v těch západních zemích eh ohledně ovzduší eh těch znečišťujících látek tak nám tvrdili že teda zlikvidujeme eh náš průmysl že nebude konkurenceschopnej že že prostě odejde průmysl z této republiky a podobně Nic takového se nestalo tady v tom případě Taky v případě Zetoru to nakonec dopadlo tak že samozřejmě že našli novou technologii e elektrostatický nanášení a podobně a e Zetor tehdy jel dál Hm Takže ne nedošlo k tomu co hrozili a skutečně záleželo jenom na to To je právě ta určitá konzervativnost lec našich a nejenom našich lidí že prostě ono to samozřejmě něco bolí musí se něco dělat nového vymejšlet a podobně Kdežto v zajet v zajetých starých kolejích je to jednodušší že a tady prostě byla taková záležitost že skutečně se jednalo o zdraví těch lidí i těch zaměstnanců který s tím dělali že to není jenom to A po ministrovi Kušvartovi potom nastoupil nastoupil Libor Ambrozek Libor Ambrozek Já asi bych byl příliš osobní takže nemám já nemám dobré zkušenosti s tím eh jako pan ministr jakpak fungoval Uznávám že tehdy jako poslanec a a další on skutečně jako se snažil jako jako tu ochranu životního prostředí To je pravda ale bohužel tam byly určitý politický záležitosti kdy kdy měl nějakého svého poradce tajemníka nebo co a tam tam byl nějaký problém byť teda eh se věnuje ochraně životního prostředí dodnes Dobře No to by bylo to by bylo jako plus pokud se věnuje jako důkladně tak jo A navíc se věnuje vlastně i i v nevládní sféře že jo Český svaz ochranců přírody a

krajiny takže tam jako by to všechno bylo jako v pořádku Ale já jsem bohužel měl i tu zkušenost trochu jinou e týkající se vlastně lidí pod ním kdy prostě on tam najmenoval na Českou inspekci životního prostředí eh nového ředitele který že by eh zase až tak mu šlo o životní prostředí se nedá říci My jsme tehdy měli velký projekt s Holanďany To byl vlastně takový předstupní projekt eh twinning projekt čili jako dvojice vlastně jeden ze západu druhý z východu Eh za Holanďany to vedla tam prostě jejich z jejich inspekce eh byl ten manažer a za Českou republiku jsem za to zodpovídal Eh bylo to týkalo se to prostě i strategického plánování inspekce vůbec rozvoje inspekce jako do budoucnosti A součástí toho byla analýza Z té analýzy nám vyšlo že ty metody řízení eh vedení inspekce že neodpovídají jako moderním metodám že tehdy byly už na úrovni Evropské unie byly takzvané minimální kritéria pro inspekce a to prostě vůbec jako neodpovídalo My jsme to napsali do té závěrečné zprávy a na základě toho jsem letěl z inspekce velice rychle a pan ministr o tom velmi dobře věděl jo protože jsem ho na to i eh informoval ohledně toho že že ten už jsem ho předem informoval že prostě ohledně toho ministra že ten teda ohledně toho ředitele inspekce že je žába na prameni Hm hm A bohužel tam teda ředitel zůstal Ředitel tam samozřejmě zůstal Hm A ty jsi tehdy ta tvoje funkce byla přesně jaká v inspekci životního prostředí já jsem tam měl vlastně více funkcí Eh jednak jsem dělal zástupce ředitele e pro mezinárodní spolupráci a jednak jsem dělal vlastně ředitele kanceláře ale to byl aby to nebylo tak jenom jako byrokratický tak pod to patřili třeba právníci což bylo taky velmi zajímavý Protože do té doby inspekce jako nástroj vlastně jo ty e kontroly které kteří pracují vlastně se zákony a inspekce si do té doby objednávala jenom jako smluvně eh právníky prostě nebylo to nic jako eh dlouhodobě že by e to drželo svůj směr nebo něco takového Takže to jsme tam jako eh změnil tak že potom už teda byli právníci tam jako i zaměstnaný protože ty inspektoři proti těm eh velkým například fabrikám který si můžou zaplatit eh právníky a všechno tak byli sami jo do té doby nebo museli se doprošovat někoho prostě kterej byl ale odjinud a podobně Takže to bylo takto jo ale a zrovna tak byl třeba pod e ty tou kanceláří ředitele kontrolor takže když byly nějaké stížnosti až občanů nebo odněkud tak prostě i to jsme tam řešili Prostě bylo to taková dost zajímavá a někdy taková náročná práce by se dalo říct To to tak vypadá A je to teda tak že Česká inspekce životního prostředí podléhá ministerstvu Ta je za to je zajímavý Ona nepodléhá sice jako přímo to tak není napsáno ale podléhá ředitel Mhm ředitel vlastně je jmenován ministrem takže je jasné jak to jak to asi bude A to je právě si myslím ta koncepční chyba že to by nemělo být protože vlastně inspekce zároveň může kontrolovat protože inspekce by měla kontrolovat i vlastně práci ministerstva To je právě ten problém jako toho oddělení těch a to není jenom pro inspekci ale vůbec v celém státě A to si myslím že právě i v celém státě tohleto nefunguje dobře že by měla být ta kontrolní činnost by měla být

velmi oddělená od té třeba výrobní nebo té prostě eh výkonné výkonné A byly teda jiné návrhy jak to udělat s tou inspekcí aby to takhle nebylo byly potom jiné návrhy například týkající se toho že by místo že by vznikla agentura ochrany životního prostředí a která by vlastně měla dvě části Jedna část by byla jako taková eh odborná a návrhová by se dalo říct nebo takto A druhá část že by byla jako inspekční byl by to daleko teda důležitější orgán i tím že by tam byla možnost prostě té odborné expertzy zvlášť Tak to si to musej ty inspektoři většinou sami a takto Eh a tam eh ještě nebylo to dořešený protože o tom se jenom jednalo ale potom to padlo a o tom by asi nejvíce vám mohla říci paní doktorka Kružíková která tehdy hodně hodně se snažila hm o tyto záležitosti a nebo možná taky eh možná taky by mohl docent Miko který v té době se v tom taky hodně angažoval Tak to jsme mluvili o inspekci životního prostředí ale pak ještě vznikla agentura Cénie Mohl bys říct něco k tomu jak třeba vznikala nebo co stálo za tím že vůbec se vytvořila ta vznikala tak že předtím ona nevznikla prostě úplně na na zelené louce ale byl tady byl tady český ekologický ústav a ten vlastně se zabýval těmi odbornými záležitostmi životního prostředí a z toho vlastně vlastně byla vydělená by se dala říct ta část informační v širším provedení teda a prostě dá se říct že se to jako specializovalo vyloženě na ty záležitosti jako takto eh informační Problém ovšem byl ten že v tom původním uspořádání nebo v té původní práci eh to bylo tak že tam dělali to bylo jako širší jo tam dělali i třeba eh to že se zabývali tehdy bylo velmi nový eh ta udržitelnost na místní úrovni místní agenda 21 která vlastně přicházela i jako posvěcená z OSN a podobně A oni tehdy s Britama eh tam pracovali lidi který na tom jako jakým způsobem to převést ty e jako do našich poměrů eh jako takovou pomoc vlastně těm městům a obcím u nás No a tohle tohle z toho ale do do do značné míry eh ne že by přímo zmizelo ale ty lidi který to dělali tak ty už tam jako nepřišli Mhm z toho prostého důvodu protože tehdy tam přišel člověk který zastával eh ty by se dalo říci názory hodně pravicové týkající se toho že eh se mají řešit ty ekonomický záležitosti a podobně Takže to to byl ten velký problém Čili on část lidí který tam jako dělali na těch věcech tak on vlastně zlikvidoval Mhm A kdo to byl eh byl to byl to e pan GoS Mhm který se později stal tedy ředitelem inspekce životního prostředí který potom po mnoha letech zase byl nalezen jinde a eh v inspekci se zase velmi osvědčil v uvozovkách protože zase tam vyhazoval lidi který eh něco pro životní prostředí dělali a koneckonců celá eh celá kauza Bečvy to je taky do značné míry jeho dílo A v čem myslíš že je to jeho dílo jeho dlo je to v tom že když on vyhodil pár lidí který něco dělali tak samozřejmě na inspekci nastaly obavy a inspektoři se do té kontrolní práce příliš nehrnuli Takže samozřejmě potom když došlo navíc k takové záležitosti že tam blízko byla i fabrika eh velikého šéfa Ano Tak prostě oni na to měli dost času v uvozovkách Jak to dopadlo s tou Céníí s tou agenturou cenia existuje dále ale momentálně ve zredukované formě

Takže například ty lidé který ale to se stalo až poměrně nedá teďko nedávno například ty lidé kteří o tom zabezpečovali protože mezitím uplynul zase dlouhý dlouhá doba který zabezpečovali takovej určitej servis pro tu místní agendu 21 tak ty lidi už prostě tam z hlediska úspor protože se hledali úspory zas na na ministerstvu a podobně tak z hlediska úsporu prostě ty lidi už jako toto tam nedělají Ta příslušná vedoucí tam už není a tak dále Hm Ale takže ten takže zase došlo k určitý k určitýmu zredukování ten ne úplně nebo došlo třeba k tomu že část zase e byla přesunuta na ministerstvo ale je to taková zvláštní situace a myslím si že je to jako naprostou chybou že eh to jako to životní prostředí je velmi velmi složitá záležitost a chce to skutečně odborní expertzy a podobně a když už se teda takový kolektivy vytvořej tak potom je zase nějak jako omezit nebo úplně jako rozprášit to je velká chyba Ale možná je to teda taky taková práce nebo pro tu občanskou společnost vlastně hlídat aby k tomu nedošlo že jo aby se udrželo když už se teda něco nastaví dobře aby se to udrželo a nedocházelo k jistě jistě to je třeba na to upozorňovat a když se něco takovýho děje tak prostě ano Ale bohužel páni politici na tole zdy neslyší protože mají své kolikrát ideologické představy který vůbec neodpovídají tomu co co ta země potřebuje No ty se z účastnil jednání o odchodu eh sovětských vojsk eh tehdy asi teda ještě z Československa Eh mohl bys říct eh jak to probíhalo jaká byla ta tvoje role v tom já když jsem přišel na federální výbor životního prostředí tak zrovna tam už začlo probíhat začla začly probíhat ta jednání o odchodu sovětských vojs To začly velmi brzy že Takže já když jsem přišel tak už to bylo i na té úrovni státní a tam se jednalo i o záležitosti životního prostředí a toho se tudíž účastnili i lidi jak teda z federálního výboru tak z z těch republikových ministerstev respektive ta ministerstva tam poslali eh hodně zástupce z inspekce protože ty jako tyto záležitosti vlastně nejvíc po tý odborný stránce a tak že jo mohli mohli dojednávat a podobně Takže takhle jsem tam byl teda pověřen ministrem Pavrouškem protože vůči tomu předchozímu který tam byl tak byly určitý eh určitá nedůvěra protože já nevím tehdy to bylo dost složité s tím s tím jak se kdo choval v minulém režimu a já nevím co všechno jo takže prostě tam bylo nějaký takovýdle takovýdle problémy Čili on poslal teda mě že teda je třeba abych tam jako byl To bylo ještě v době kdy jsem eh mu dělal jako poradce ne ještě jako vlastně náměstka takže jsem přece jenom byl jako odlehčeně jí než kdybych jako náměstek na tom jako byl účasten na těch přímejch jednáních Takže jsem tam takto takto byl a dostal jsem k tomu jako takovou eh jako jeho instrukci že je potřeba řešit všechny problémy životního prostředí protože Vavroušek byl systémovej inženýr tak hned jako předepsal a škody na životním prostředí jak na jako ty který jdou do ovzduší ty jdou který jdou do vody ty který jdou v ochraně přírody To on tam jako všechno měl No a tam jsem měl určitej problém protože tam ty zástupci který byli z těch inspekci hlavně tak ty eh ty to měli prostě eh podle jejich jako oboru to znamená oni to

viděli jako naprosto že je důležitý ty což je samozřejmě ale nejenom to záležitosti znečištění vody Mhm Jo takže tam jsme měli určitěj problém že jsme jako e nebyli v tomhleto jako jednotní a takhle ale tam prostě při těch jednáních to byla velmi složitá situace protože tam se účastnily eh toho jednání ty různí i generálové nebo co to bylo začat takovýdle ty ze Sovětskýho svazu vedl celou Ou tu delegaci vedl nějakej admiál a takhle že jo Takže tak A když jsme teda se dohodli na něčem jeden den tak druhej den jsme přišli na jednání a oni nám oznámili že to ne to že takhle nebude protože oni se mezitím eh zeptali v Moskvě jak to bude To bylo to velmi bylo to velmi a velmi složitě Ta jednání byla se protahovala No a protože z té politické linie přišlo že jako naprosto nejdůležitější a což skutečně nejdůležitější bylo jak se jak ukázali další vývoj že je potřeba abysme my dostali ty sovětský vojska odsud Tak nakonec to dopadlo tak že že prostě ty škody nebyly proplacený ale důležitý bylo že teda oni zmizeli Dokonce se jim posílali i nějaký ty montovaný domky aby jejich lampasáci měli kde bydlet chudáčci až se vrátěj do Sovětského svazu a takhle Jo to bylo to bylo jako toto Takže to byla jedna ta část té mé účasti e která takto vlastně končila Bohužel jako no důležitý to ale bylo z toho prostého důvodu že se tehdy že tehdy skutečně začaly ty práce na tom zjišťování těch škod po nich jo A potom vlastně i když jsme to nedostali proplacený tak aspoň v těch určitých mezích možností naší republiky se teda toleto rozjelo Takže to to trvalo a vlastně trvá až do dneska ty to ta likvidace toho znečištění protože to znečištění podzemních vod tam bylo masivní Oni to byli prasata který lili všechno všechny ty To jsem se právě chtěla zeptat jestli by si mohl přiblížit o jaké škody se jedná protože to z dnešního pohledu si asi úplně neumíme představit o co vlastně šlo No tak to šlo například o to že oni eh prostě odpady skladovali všelijak eh nějaký ty oleje ropu benzín všechno toleto nebo eh nebo ty oni třeba museli čistit že jo To byly to byly tady desítky tisíc vojáků který měli uniformy a tole všechno tak prostě to to čištění a tam jsou organický látky v tom jo A to všechno oni prostě lili do země a to jsou některý prchaví takže zase to dají do vzduší a podobně Jinak to jde prostě ta ropa a ty teda ty tydlety oleje a to to všechno to jde do těch pozemních vod a tam se to prostě hromadilo a tam se to hromadilo velký množství toho Hm Desítky let prostě Eh vlastně bohužel takto takto dlouho a toto to byla to byla ta chyba že prostě hrozilo velký nebezpečí že budeme mít jako znečištěný ty podzemní vody Tam se jednalo o to aby se to nešířilo dál aby se to prostě zablokovalo Eh jsou na to ty ty možnosti aby se to zablokovalo v tý určitý tý části tím odčerpáváním vlastně měníte tu hladinu podzemních vod například a podobně Takže to to jsou eh to bylo to bylo jako velmi důležitý že aspoň takhle Hm No a potom ale protože ministr Vabroušek byl velmi aktivní člověk a uvědomoval si že ale bude potřeba dělat i třeba odškodnění našim lidem jo tady tady prostě byly i eh vlastně eh to ta okupace se neodehrála tak že by

eh že by to bylo bez dalších škod třeba i materiálních ale nejenom materiálních ale i prostě tam zahynuli lidi a tak jo Eh tak eh prostě on prosazoval že je potřeba velmi na to nějakou prostě vytvořit nějaký eh nějaký orgán který by se tomu jako věnoval No dopadlo to teda tak protože když byl aktivní tak obvykle je to tak že teda aktivní ho pověřej takže na vládě pověřili Vavrouška ten se tomu nebránil a tak vzniknul teda úřad kterej prostě měl na starosti to vypořádání těch škod po sovětských vojscích No a ten byl vlastně přiřazen jako ke mně jako k náměstkovi federálního výboru životního prostředí Takže tím pádem jsem takto vlastně pokračoval zase trošku jinak v této v této záležitosti Hm Jo Mě ještě k těm škodám napadá že asi taky byly nějaký třeba sklady zbraní nebo vyřazenejch zbraní který někde prostě byly nebo taky ta asi zemina byla nasáklá když jsi říkal že ano zemina Já jsem říkal jako podzemní vody ale to samozřejmě jde přes zemi Jistě jistě A to je vlastně docela drahá záležitost To je samozřejmě drahá záležitost Mělo to mimochodem jednu takovou z hlediska teda ochrany životního prostředí i dobrou záležitost že my jak jsme se snažili aby to aby byly zjištěny škody na přírodě tak tehdy se zaplatily takový základní výzkumy v těch v těch oblastech který byly uzavřeny vojensky který byly jinak uzavřeny a zjistilo se že tam máme obrovský ale cenný hodnoty z toho prostýho důvodu že tam nikdo nesměl jinak jako takto Sověští vojáci byli na těch cvičištích nebo tak ale to ostatní plochu nic A tak eh tak toto se a to se zjistilo vlastně tím tímhle výzkumem a na tom se potom pokračovalo dál a dneska jsou to jako lecký jako chráněný i malý části území a takto jo jo Je to vlastně ano to cenná příroda ne ano Cená cenná příroda která se zachovala Takže to bylo i nějakou nějaké pozitivum na tom všem Takže to bylo zas určité pozitivum Oni samozřejmě tam leco splundrovali to jako to je jasný ale taky tam byly zase tyto záležitosti kdy nechtěně vlastně něčemu pomohli Jo jo Pavele ty jsi dlouholetým členem eh společnosti pro udržitelný rozvoj neboli tuže Eh a vím žees ji i zakládal spolu s ostatními Mohl by si říct proč jste jí vlastně zakládali eh jaké jste měli ty cíle a eh co jste třeba dělali v 90 letech tedy za vaše činnost Tak to by bylo na dlouho asi To to nechci říkat že já jsem toho tolik udělal ale jako přece jenom tehdy eh to byla poměrně velká organizace když to zakládal právě jako tehdyž bývalý ministr Vavroušek Ale chci jenom eh opravit to ten název Jo ono se to samozřejmě plete ale je to společnost prožitelný život a to má svůj to má jako taky svůj jaksi svoji historii Nevím jak dalece můžu kolem toho ale přece jenom asi aby bylo tak trošku jasnější Eh tak tehdy když vlastně končila ta éra eh těch prvních ministrů který se teda snažili tak o to životní prostředí a přicházela ta éra druhá kdy prostě bylo jasné že to bude jako složité s životním prostředím a s tou udržitelností eh tak jsme tak Eh prostě ministr Vavroušek přišel s tím že by bylo dobré založit takovou organizaci která se bude zabývat těmito záležitostmi eh udržitelného způsobu života A debatovalo se i o tom názvu Ono to vypadá jako taková

malichernost už ten název ale tehdy už bylo jako ten oficiální termín na úrovni i toho OSN a ve světě udržitelný rozvoj nebo trvalžitelný rozvoj Ale většinou se to bralo jako tak že teda rozvoj to znamená že to bude to bude vlastně růst do nekonečna což je samozřejmě při limitovaných možnostech matičky země nemožné Eh ale takto prostě ta sféra by se dala říci hodně těch ekonomů a a politiků a tito tak tyto prostě takto jako brali že to je jediná jediný měřítko růst HDP za každou cenu a podobně No a vůči tomu ale byla jako zase velká opozice ze strany třeba právě ochranců životního prostředí přírody a podobně A tehdy vznikla takzvaná charta země A v té chartě země byl právě ražen jiný termín který v angličtině zí sustainable living To znamená doslova udržitelné žití No ale to je to žití trochu to Takže když se o tom diskutovalo na začátku jako té naší organizace tak jako tam padaly různý různý názory ale ustálilo se to na tom že teda se budeme jmenovat e právě i díky tomudle tomu překladu vlastně anglického Sustainable Living že se to bude jmenovat udrž společnost pro trvale udržitelné život Eh Josef Vroušek tam navrhoval ještě způsob života což by bylo asi přesnější ale bohužel to by bylo zase delší tak se nakonec teda dohodlo že bude ta bude to v této v této formě Takže to jsem jako pokládal za důležitý vysvětlit ten vznik vlastně toho slova a podle toho taky i to zaměření té organizace že to organizaci rozhodně nejde o nějaký kvantitativní růst tak jako to prostě lec kteří chápou ale jde právě když tak o ten kvalitativní růst to znamená o ten udržitelný způsob života Tak asi asi to je jenom takový jako úplně začáteční vysvětlení a jde nám skutečně vo to udržitelnost a já bych si tady učil to co jsem vykládal kdysi starostům když jsem je získával proto aby šli do místní agendy 21 která právě je taky zasvěcená té udržitelnosti Ta udržitelnost to není nic co by přišlo já nevím najednou a úplně teďko ale když si vezmeme dříve naši předci já jsem to zažil ještě za mlada když na tý vesnici ty sedláci se snažili o ty pole tak aby neztratili úrodnost aby prostě až předají tu svojí štafetu až předají ten ty svý ty pole svým následovníkům tak aby oni mohli i dále na tom hospodařit Tehdy prostě na vesnici kdo se tomu takto nevěnoval a kdo prostě ty pole takzvaně vymrskával jenom pro ten okamžitéj zisk a potom po mně potopa tak ten byl na tý vesnici tehdy teda jako velmi opovrhován kdežto bohužel pak přišlo za toho socialismu ta degradace vlastně e v tom zemědělství a tak dále takže se to snat kontinua invita se přerušila lecy ale to takhle vysvětluju a asi oč se nám teda vlastně jedná Jednoduše ne těma vzletnejma slovy že se teda jedná vlastně o to abychom předali teda taky i těm budoucím generacím tu tu zemi v takovém stavu že na ní budou moct žít To vidíme teďko co to znamená že se že se opomenulo v celém světě ta záležitost řešení klimatu a to je teď velký problém že který už zažíváme A eh tak tak to děkuju Takže proto jste vlastně založili e stůž a jak to potom eh pokračovalo co jste vlastně co byla ta vaše náplň ta náplň byla taková že jednak jsme organizovali nějaký konference dokonce i jako v rámci eh jako mezinárodní konference eh

semináře každé prakticky od té doby máme každé měsíc máme seminář k nějakým aktuálním problémům nebo prostě to co vidíme že by bylo důležité aby se nějakým způsobem rozdiskutovalo nebo šlo prostě dál Tak k tomu máme určité semináře Teď je zas výhoda že už to můžou bejt i jako webináře nebo teda volíme tu hybridní formu a podobně že to je zároveň možnost výhodná je že to můžou se na to e můžou diskutovat i lidi z celý republiky a podobně nebo případně jestli pozveme někoho odjinud' zvlášť kolegy třeba ze Slovenska a podobně no kde máme mimochodem taky jako sesterskou organizaci A vy máte teda pobočky je to tak my máme pár poboček taky Ano Pak ještě to jsem ale nedořek teda Teď si uvědomuju nedořek jako jak to působíme Samozřejmě působíme tak že nejenom v Praze ale i jako někde jinde A ty naše pobočky se zase zabývají by se dalo říci takovou víc konkrétnější činností To znamená že například ohledně zeleně nebo ohledně environmentální výchovy eh na školách a podobně Takže takto snažíme se prostě reagovat i na některý ty e záležitosti e rozvoje týdle země když jsou nějaký třeba ty zákony nebo strategie a podobně Takže prostě k tomu přijímáme stanoviska Eh koneckonců v rámci nevládních organizací občas se snažíme protože pokud jsou teda zváni na nějaká ta jednání a podobně tak snažíme se taky vyslat i od nás od nás naše členy Asi takovýmhle způsobem prostě se snažíme působit A jak eh dlouho už teda působíte jestli se můžu zeptat no to je od toho roku 92 od podzim No takže to takže to už je to už je poměrně hodně let Tak já bych na to navázala a ještě bych se zeptala eh vůbec asi k tomu nevládnímu sektoru v 90 letech jak to probíhalo vy jste teda byli součástí Eh tak jestli by si mohl dát nějaký komentář k tomu No tak já jsem byl součástí ale my jsme teda začli až až v 92 na podzim v této v této organizaci ale já jsem předtím teda působil třeba protože jsem byl na Slovensku tak Slovenskem vz ochrancou přírody krajiny ale i vlastně v Čechách by' jako jenom na dálku kdy jsme jsem se snažil o tu spolupráci tak jsem byl i i členem tady tady v Praze Taraxaka To byla základní organizace původně Tisu ale potom když soudruzi teda přinutili Tis se rozpustit tak oni přešli do Českého svazu ochranců přírody a krajiny Takže po této linii eh vlastně eh základních organizací jsme spolupracovali už tehdy a takto No a eh protože jsem tehdy spolupracoval i jak teda v Chartě tak i v těch ochránářských záležitostech s Ivanem Dejmalem tak jsme měli i ten kontakt vlastně přes Ivana Dejmalu On publikoval ty ty naše věci v tom ekologickém bilténu kterj dělal nepovolený ale prostě si to lajsnul No a tehdy prakticky došlo k tomu si na to vzpomínám jak jsme tehdy se účastnili už pravděpodobně to byla bylo druhý jednání zeleného kruhu tady v Praze My jsme přijeli ze Slovenska kolega Huba a pak eh pak i další Takže to to jako bylo asi důležitý že že to začínalo takto že ta spolupráce teda že nebyla přerušena tím že prostě to byla federace dvou republik nebo takto a že by teda jenom to bylo v té jedné republice Takže ten zelený kruh to bylo důležité

v tom že že přitom úplně na samém začátku že se tak to začlo Bylo i důležité to že například na Slovensku potom vzniklo ekoforum a z toho ekofora přišel podnět že na federální úrovni by byla potřeba jednak ten orgán a jednak i doporučoval doporučovali a to je zajímavý Slováci doporučovali Horůška jo Takže to nebylo jakože ten by měl vést tento orgán A to tehdy prostě ještě to bylo jinak Ty nacionální vášně vypukly až později Lezdy na lezdy samozřejmě rozmíchány postranními úmysly Víme asi jakými Ale jednalo se teda o federální výbor Takže tam se jednalo o federální výbor například Samozřejmě že oni jako i ohledně té slovenské komise tam jako eh se snažili a toto eh a podobně ale to bylo i tady Ochránáři v Čechách taky prostě se snažili o tu federální úroveň Hm Jasně Tak to byl ten začátek Eh ty jsi zmínil i vznik zeleného kruhu a a dalších organizací a potom eh dalo by se nějak popsat jak to fungovalo dál Předpokládám že teda vlastně ty organizace se profesionalizovaly postupem času To trvalo ale to jako ta profesionalizace samozřejmě trvala To by asi věděli kolegové z těch organizací víc jak to u nich postupně probíhalo Bohužel nebo bohudík my jsme se neprofesionalizovali ve službě takže my jsme pořád všechno jenom dobrovolníci což je ale velmi náročné takže to to prostě nejsme masová organizace Tím pádem to je jasné Eh to je to je asi ten problém ale je fakt že vzhledem k tomu vzhledem k tomu jak se to všechno eh rozrůžňuje jak prostě ta problematika roste tak ty problémy rostou tak je jasné že ta profesionalizace je potřeba proti tomu ostatně proti těm ostatním sektorům taky když si vezmeme Tak to je přece podobný v té státní sféře že jo vznikají pořád samý samý další a další eh instituce nebo jejich části že jo který se věnuje něčemu novému a tak to bohužel je jako asi asi bez toho to nejde Podle toho co jsi říkal už teď kon v těch předchozích vlastně bodech a tématech tak to teda chápu tak že na začátku byla velká podpora veřejnosti pro ochranu životního prostředí která byla motivovaná eh mimo jiné tím že tady to životní prostředí bylo dost poškozené a vlastně na lidi to mělo dopad To znamená že předpokládám že byla i ta podpora těch nevládních organizací třeba eh které se věnovaly ochraně životního prostředí A a byla tam taky motivace spolupracovat To ty jsi vlastně zmiňoval napříč ministerstvo vlastně e nebo i různé instituce že spolupracovali třeba i s nevládními organizacemi s občany a tak dále A potom teda došlo k tomu že eh když se to pokusím shrnout tak se dostali do vlády lidé kteří teda to viděli jinak a to životní prostředí pro ně nebyla priorita a eh došlo k tomu oddělení teda kdy nevládní organizace dál hájily životní prostředí nebo občani a a ta vláda z toho trochu ustupovala Jestli s tím takhle souhlasíš nebo jestli je to asi takhle Já bych tam ještě k tomu doplnil to že to e nebylo třeba jenom v oblasti životního prostředí Obvykle to bylo tak že to byly potom přišli prostě lidi který to brali tak že oni jsou ti který jsou teda vyvolení nebo teda jsou v těch v té státní sféře a ti ti druzí že ty jako do toho nemají moc co kafrat A to

nemuselo bejt jenom životní prostředí To mohlo bejt e to tole kdy bylo i i něco jinýho Zvlášť třeba ty záležitosti prostě lidskoprávní a podobně A takže to to je asi eh to že e prostě to nastavení těch lidí eh tím určitým způsobem Hm A ono to přetrvalo Já jsem takhle když jsem přišel na Federální výbor životního prostředí tak tam bylo dost jasně vidět dva typy lidí Jedny ty který tam nově přišli tehdy který se snažili prostě byli velmi zapálený pro tu věc ne nehledě na na hodiny a eh to jaký riziko jim z toho jako hrozí Na druhý straně tam byli lidi protože to se př předělávalo eh předělávala ta velmi mocná komise pro vědeckote technickej investiční rozvoj federální Tak to byli lidi který ne všichni samozřejmě ale jako značná část který jako už jako tam byli opatrný který vyloženě eh se dívali na to jestli z toho není nějaký riziko eh a podobně A tenhle tadleta záležitost tam jako se nám to snad dařilo jako překonat protože většina tam prakticky ta polovina lidí přišla nově úplně jo takže tam to jako nebylo to ale jinde to bylo tak že ty nový většinou byly brzy eliminovaný protože ty který v tom uměli chodit tak jako je je postup postupně postupně jako buď vyšachovali a nebo je tak znechutili že oni odešli To byl třeba případ i bohužel to byl případy i českého ministerstva životního prostředí Tam už ta první vlna ta první vlna znechucení došla když prostě byl vlastně eh odejit eh Bvrich Moldán Tak vím že ty některý mladý lidi který já jsem znal z Brontosaura a takový tak prostě najednou ztratili jako tu ten smysl jako tam vyjde dál a tohle A to přitom bylo ministerstvo který bylo jako teprve dávaný taky dohromady že jo To nebylo předtím jako to No a teď si představte já si vzpomínám jak jsem přišel na nějaký jednání na ministerstvo financí a tam ten duch já jsem totiž předtím i za starýho režimu se snažil byť to nebylo jednoduchý ale jako teda nevládka v tom slovenském zvezu jsem se účastnil různěch jednání třeba ohledně Gabčíkovu Nad'mároš a podobně Jo takže já jsem znal to jednání jak jednají soudruzi a podobně Já když jsem přišel na to federální ministerstvo to bylo v roce 91 tuším tak nějak na mě to tam tejchlo To bylo úplně to bylo úplně totéž sice s novou náplní jako eh formální bych řekl nebo takhle ale ty způsoby jednání a toto to tam ještě přetrvávalo Ne nevím Dneska jsem tam nebyl už dlouho tak nevím jak to tam vypadá ale hm to je velký malér jo A tamlet a to prostě za za těch komunistů že jo to jednání bylo takový že prostě eh vy jste byla jako h vás brali lezdy jako nepřítel Já vám řeknu to to je úplně kuriózní situace když jsme šli třeba na jednání v Petržalce to je Bratislava pět kde byl samý paneláky a tole že jo ty velký problémy životního prostředí a tam nám ničily lužní lesy a a a a tohleto tak jsme prostě dosáhli toho zase přes jednoho kolegy jehož otec byl nějaký ředitel nějakýho podniku kterej prostě měl kontakt na na šéfa tehdy eh tehdy prostě kterej tam jako dělal On potom byl dokonce eh dokonce se stal městským tajemníkem KSS komunistický strany a k tomudle nám sjednal protože zase syn ho jaksi tak zpracoval že by bylo potřeba něco s tím životním prostředím v tý Petržalce dělat a takhle tak ho zpracov tak prostě

došel za tímhle tím tajemníkem a objednal nás A my jsme dokonce jako ochranáři jsme šli za tímto tajemníkem jednat ohledně životního prostředí Petrželky No co myslíte že o nás přijel on měl vedle sebe pistolník Jo Ček No jo takhle oni takhle oni to takhle oni to vnímali a bohužel tohle se trochu přeneslo do té státní správy i toho nového režimu protože spousta těch institucí a tohle je takže v té době tohle bylo jako takovým pravidlem že ty úředníci se na nás dívali jako na nepřátele nebo jako na podezřelý živly nebo jako já nevím nevím co Jo to je to je a tohle se přeneslo bohužel i do té nové doby a jež jedna z největších chyb té nové doby že se tohle stalo je fakt že potom samozřejmě v rámci toho přistupování a tak tak už zase protože a protože třeba to to ta áhuská úmluva a další je takže přece jenom už a navíc už se obměňuje ta generace soulezi ty noví lidé na těch úřadech a tohle takže jako vývoj tady určitě je ale příliš pomalý Jasně O se taky některé věci bohužel replikují že jo No ano některé věci se některé věci se přenáší No tak eh to je ten jak to jak byl ten vývoj v těch 90 letech a teď jsem zabrousil do 80 let Ale i do 80 To se omlouvám ale myslím si že to je velmi názorné že názorná V 90 letech byly také velké kauzy ochrany životního prostředí byla třeba eh se řešila výstavba Temelína bourání Lipkovic kvůli rozšiřování uhelných dolů ozonová vrstva eh tady vlastně přehrada nové mlýny Eh jak jste to vnímali třeba ve Stuzi nebo jak jsi to vnímal ty nebo protože toho se účastnili tisíce lidí eh tady těch kauz což je možná rozdíl oproti dnešku kdy ty kauzy Ano Se zdá že jsou menší Je to je to asi tak doba byla jiná asi a eh navíc prostě některé věci se musely taky i jinak jiným způsobem jako řešit Asi dneska přece jenom můžou být třeba ty jednání jako jiného typu nebo jako normálnější bych řekl Takže já si vzpomínám na těch nových mlýnech tak tam jsme samozřejmě byli i jako tam byli kolegové ze Slovenska i i prostě z Česka Tehdy tam byl nově novčený ministr Dejmal a málem ho tam hodili do toho do die že jo To to bylo velmi tvrdé to tam jako eh taková situace teda Hle a když se doptám na tu situaci že tam byl střed mezi ochranáři a a teda těmi který chtěli tu přehradu e který chtěli tu přehradu protože tam to tam to bylo zneužití i v tom že prostě ty závlahy třeba zemědělcům jo a ne navíc tam bylo tehdy eh dneska už je to takový kuriózní ale tehdy tam byly ty jako politická strana Moravané který na tom chtěli získávat body a to prostě tam bylo nějak takhle všelijak jako propojený Takže to to byla jako to byla jako dost na na v tehdejší době to byla jako složitá a citli velmi citlivá záležitost Koneckonců dodnes to citlivý je Tam je prostě problém s tou výškou hladiny Víím že se to řešilo i eh kdysi na inspekci a podobně jo těch novomínckejch nádraží Eh a to tam to je tam je to prostě velký problém Takže to byly opravdu vyhrčené věci Co se týče Lipkovic no tak to tam bylo to tam bylo velmi smutný že když jste viděla jak jak tam prostě vlastně mizí vesnice nebo jako postupně jo tam vysídlili lidi a to všechno to se právě kolegové se o to snažili to zastavit Já jsem tehdy byl u

eh amerických mírových sborů a měl jsem tam ale dobrovolníky který tam pomáhali To byl tuším zelenej bod se to jmenovalo v Litvínově a v okolí a eh s takže tím pádem mě jako i o těch věcech informovali Bylo to teda tehdy velmi taky složitá záležitost a tady je třeba říct tu zásadní roli toho Ivana Dejmalu jo kterej díky tomu že on se stal teda ministrem a to že se znali vlastně z Disentu s předsedou vlády tím eh předsedou vlády byl Eh Pithard Mhm Tak eh Pithard mu věřil No a když teda Ivan prosazoval ty záležitosti kolem limitů těžby aby teda byly stanoveny už konečně ty limity těžby a nešlo se dále protože on sám jako severočech tak velmi dobře znal situaci a koneckonců byl v kontaktu s těma lidma tam a takhle tak se mu to podařilo a to je jako nehynoucí zásluha díky tomu že on byl Ivan byl vlastně e ze sedláckýho rodu On koneckonců začínal jako zahradník Eh pak si dodělával až za novýho režimu vlastně tu vysokozemědělskou dnešní zemědělskou univerzitu Eh tak on jako byl takový zarputilý sedlák takže on jako se nedal A to bylo strašně důležitý To bylo strašně důležitý a já jsem rád že jsem byl jeden z těch kterýho navrhoval na toho ministra protože on v tomhleto byl jako skvělý že on se nedal A tam to bylo důležitý na tý vládě To nebylo jednoduchý On to tam jako prosadil Hm To je jako asi jeho nehynoucí zásluh Jo Bohužel že byl zahradník tak tam byl zase problém Později s tou Šumavou kdy radil Kužvart jako ministru Kožvartovi a tam z mého pohledu a teda doufám že z pohledu teda eh odborného tam neradil dobře No tam prostě on jako zahradník si myslel že je potřeba tam jako tý přírodě hodně pomáhat zasahovat velmi proti kůrovci a tak a to byl ten to byl Ale on si to přitom uvědomoval že je jako tím vzděláním Když jsem měl stát e to si vzpomínám jo když jsem měl stát ředitelem Českého ústavu ochrany přírody tak tohle mě jako právě říkal víš ale já jsem původním vzděláním zahradník ale pak tam jako věřím že tam působil dobře jo ale bohužel tady u toho to my teda jak tady jsme byli i jaksi v rozporu tuž a Ivan protože my jsme ohledně toho velmi podporovali hnutí Duha a další prostě ochránáře tam takže jsme dokonce protože my jsme jako spíš takhle po tý eh linii odborný a tak než než abysme posílali naše členy jenom na to To nás zase tolik taky by nebylo ale to e že jsme jako po tý odborný sféře že jsme diskutovali s panem docentem Jeníkem a s těmadle tehdejšíma autoritama a kde oni nás prostě velmi tehdy jo tehdy prostě oni to brali protože byli přece jenom toho staršího náhledu Tak oni to prostě brali jako takovou naši tu že co že co si vymýšlíme a podobně Tak byla to jako tehdy to byla velká diskuze vlastně v celý společnosti která se přesouvala i takto do těch našich sfér No Hm Máš nějaké hodnocení toho současného vývoje eh ty té ochrany životního prostředí ty už ses toho nějak dotkl že jo nějak to různě zmiňoval tak jestli by si to chtěl ještě nějak eh doplnit Já si myslím že v současné době je teď rozděláno vlastně několik jako několik problémů který a který plynou i z toho co jste říkala takový ty základní záležitosti To znamená jednak ta ochrana klimatu tam je pořád naprosto

nejasné jak se ten politický vývoj bude v této oblasti dál pokračovat I když je na druhé straně naprosto jasné že to směřuje k tomu že je že bude nutný to něco dělat už jenom z toho prostýho důvodu že ty teploty velmi stoupají a následky taky Ať už se jedná to sucho ať už se jedná o ty záležitosti teďko zase říkali dokonce a to je to je důležitý že už je to i třeba v televizi když teďko ty vlny vede tak kolik to má za za následek jako lidských úmrtí a podobně Tak to si myslím že z hlediska dlouhodobějšího jednoznačně bude potřeba tohleto řešit a pokud možno co nejrychleji Tady je problém teda toho vývoje světovýho i v jiných oblastech Vis Ukrajina takže tam je ten problém e ty těch prostředků který na to můžou být alokovaný Ale na druhý straně pokud může bejt eh můžou být alokovaný eh prostředky na různé jiné naprosto zbytné záležitosti tak věřím tomu že se najdou ty prostředky Takže to si myslím že je důležitý taková opomíjená značně teda v té toto sféře politické je ta záležitost té biologické rozrůzněnosti čili eh biodiverzity Tam je to takový je to takový skrytější Není to tak patrné ale je třeba taky to zásadním způsobem s tím něco dělat protože jinak eh ty ekosystémy mají velmi důležitou roli pro člověka To si musí to si musí lidé uvědomit A to zatím nedělají Zatím prostě když se e se dívají na něco tak se dívají vždycky jenom co mu to nebo většinou co mu to přinese krátkodobě ale dlouhodoběji že to že třeba vyřadí ty ty záležitosti eh já nevím půdní úrodnosti nebo záležitosti eh dostatku vody a podobně tak to do budoucna nebude možný možný to prostě je třeba řešit taky Takže takto No a o tom znečištění to myslím že je je snad už v téhle zemi taky jasné nebo to jsme jako e řešili ty základní věci dříve ale jak je vidět tak to nestačí protože zase jsou některý ty nový eh nový záležitosti na který se teprve přišlo nebo jsou nové eh nové sloučeniny který lidi vymyslejí nebo eh z nové technologie který zase něco něco přinesou i jako negativního Takže to je všechno toleto je třeba eh třeba do budoucna řešit No ještě se zeptám k těm eh třeba 90 letům ale může to bejt asi obecně k tomu historickému vývoji Jestli je něco co bys třeba ty osobně dělal jinak nebo bys to třeba radil tehdejšímu eh tehdeším ochranářům životního prostředí nebo celému tomu ekologickému hnutí eh aby aby udělalo jinak nebo eh no asi především teda v těch 90 letech Eh no tak tam to je e to je složitá záležitost která se asi nebude možná líbit ale já si osobně myslím že na jednu stranu je potřeba diverzita i v tom nevládním sektoru ale na druhé straně je potřeba daleko větší ta spolupráce ta koordinace nebo to mít prostě prostě takovou nějakou jednotnou organizaci která by eh jako skutečně mluvila za ten za tu celou záležitost Ono sice je třeba zelený kruh ale není není tam nejsou tam všechny ty organizace že jo A lecy to je další problém který souvisí samozřejmě i s tou profesionalizací a tak dále Lezdy tam je le tam je prostě určitá eh určitá ta soutěživost která eh přerůstá v to že eh v tu v tu nespolečnosti která by byla potřebná Takže to je asi jedno co co tak vidím co v tom nevládním sektoru bylo bylo asi jako velmi a velmi potřeba Další věc

kteřá je ale tam teda nevím jak to udělat a to je ta záležitost toho jak oslovit daleko širší část veřejnosti protože ať chceme nebo nechceme tak prostě eh ty politici nějakým způsobem musej s tou veřejností pracovat a musej ať už v dobrém a nebo všelijakými podfuky s tou veřejností eh jako tu veřejnost respektovat A tohle by bylo potřeba docílit aby si ta veřejnost toto všechno uvědomovala A je něco co si myslíš že čím by se dalo inspirovat těch 90 let kdy se vlastně to všechno jako budovalo vznikalo A co třeba máš pocit že dneska chybí eh v ochraně životního prostředí obecně třeba nebo možná že dřív ty dřív ty kampaně byly takový že se tomu když jako věnovala větší pozornost i i dalších nevládek a tak zatímco dneska kdyžtak to nese určitá nevládka nebo tak ale že by se do toho ho angažovali ty další tak to už to už tak není Ono je to taky způsobeno zase tím že těch problematik že se to velmi jako rozšířilo jo Takže to je tam jako zas ten problém Asi já o tom jako často přemýšlím proč jako tohle nebo táhlo to Jo A vidím to i u nás protože my jsme dříve jako vlastně organizovali ty eh ty ty konference nebo semináře a podobný a účastnili se toho i jako třeba ty další organizace a tak a dneska už je to takový že jako málo jo že že že už už už každěj má prostě tu svojí část a aby to jako bylo nějak dohromady tak to úplně ne My se teda snažíme po na té úrovni takhle eh té že se snažíme organizovat právě ty semináře ale eh prostě nějak mně to chybí Možná bych ještě jenom upozornil na ten obrovskj problém který teďko nastává s tou válkou na Ukrajině kdy tam co se děje tak to je to je v šíleném to znečišťování životního prostředí jako následek toho že tam jsou nejenom prostě pak jako ty lidský ztráty a ztráty na majetku a takovýdle nebo na těch eh v budovách a toto ale tam jsou i ty obrovský ztráty teda v životním prostředí a myslím si že by bylo důležitý eh těm Ukrajincům v tom i v tomhleto pomáhat Ona ta doba teprve přijde Teďko asi těžko můžete pomáhat za za když tam střílejí a podobně Ale v tý budoucnosti asi tohleto bude důležitý A já bych chtěl říct že já mám tu velmi dobrou zkušenost prostě z Ukrajiny kdy jsem sám vlastně měl možnost jako vidět takový sjezd jejich první zeleného světa v roce 1990 a kdy teda jsem se mohl účastnit 89 dokonce to bylo a kdy jsem se zúčastnil jejich demonstrace proti Černobyli v jejich jako eh tam toho špatného přístupu ministerstva zdravotnictví a podobně jo A tehdy jsem měl možnost i jednat s těma jejich lidma Potom i v rámci teda federálního výboru jsme organizovali takovou konferenci těch zemí vlastně bývalýho eh tady toho e střední a východní Evropy Organizuj jsme to na Slovensku v Matě a oni tam přijeli tehdy ty Ukrajinci a zrovna to byl ministr který předtím byl šéf toho té ukrajinské organizace To byl eh pan profesor Čerbak který je velmi známou osobností na na Ukrajině a i s dalšíma lidma s kterejmá člověk jednal tak viděl že to jsou lidi na úrovni jo všechno tohleto a že by bylo věčná škoda prostě jim jako nepomocť Takže to je asi takovej můj hm apel do budoucna Potom jsou tady ten vývoj po roce 2000 kdy teda končí ministr Ambrozek a nastupují další

ministři Tak jak to bylo potom jak vnímáš ten vývoj ochrany životního prostředí tak já předílám že to bude asi hodně jako osobní a je možný že se neztrefím vždycky v té rychlosti přesně jako charakterizovat a bude to spíš takovýhletem světem Ale chtěl bych říct že jsem tehdy vlastně právě znova začínal na ministerstvu životního prostředí České republiky a to u ministra Kalaše Eh myslím si že to byla velká výhoda On teda nebyl dlouho protože ta vláda potom jako nějak končila že ale eh byl rozhodně ty přes dva roky Eh on sám eh byl díky tomu že pracoval že byl vlastně ve Švýcarsku za za minulého režimu On měl zkušenosti o tam tuď ze Světové banky a to bylo velmi důležitý protože tím pádem měl úplně jiný přehled právě třeba ta záležitost klimatu a podobně A takže na tom ministerstvu eh si jako nastalo zase takové bych řekl určité snad uvolnění toho nebo eh prostě jiný jiný charakter jiný charakter té práce Mně osobně se jako s ním pracovalo dobře Myslím si že tam udělal ten relativně dobrý kus práce pokud za za dva roky zase taky nestihnete všechno a toto Takže to si myslím že to byla jako taková jako dobrá To vím že ho tam zvláště některé dámy velmi milovaly protože on třeba i eh dbal na takový ty záležitosti oblečení že a a takhle ale nebylo to násilný jo to zase ne Takže tak to asi No ale to jsem odbočil Další kdo byl přišel Martin Bursík O tom už jsem mluvil když byl poprvé tak tentokrát eh byl znova To bylo velmi důležité ale zase nebyl nebyl příliš dlouho Byl zase na to aby mohl teda nějak No ale přes dva roky teda byl že takže přece jenom něco stihl relativně hodně Tam byl ovšem problém ten že on byl zároveň ministr životního prostředí místopředseda vlády šéf šéf strany zelených a bylo toho strašně moc A navíc ať se na mě dámy ne ze zelené strany nezlobí ale tam byly ještě nějaký osobní ty záležitosti mezi těma dámama Bylo to prostě nějak prostě moc takže on na tom ministerstvu tím pádem nemohl prostě už trávit tolik kolik jako by mohl Takže z mého pohledu si myslím že že to byla škoda On takto škoda jako toho že se nemohl věnovat tomu jenom tomu životnímu prostředí že toho prostě měl v těch jak v tý straně tak prostě pravděpodobně na tý vládě a todleto eh to byla jako velká chyba je fakt že on potom jako měl ty náměstky a tak takže tam jako oni ho zastupovali to bylo jako v pořádku ale rozhodně už to už to takhle takhle takhle jako takhle jako nebylo Eh z mého pohledu až až tak tak výborné jak by mohlo být kdyby ale to je to kdyby Potom přišel Ladislav Miko ten přišel vlastně z Bruselu byl jenom uvolněn na tu určitou dobu No tak s ním se samozřejmě pracovalo dobře protože on jako tyto záležitosti znal i z té úrovně evropské Navíc to znal z minulosti protože jakož vlastně byl náměstek na eh na na inspekci životního prostředí takže to znal i jako ze zdola čili tam se dá říct že jako to by bylo bývalo dobré kdyby tam byl dýl ale byl tam chvíli za něj Já osobně vím že on prostě tehdy eh například vybojoval vybojoval tu eh ten strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky ale ten se připravoval už dříve jo ten se už připravoval za eh za Bursíka Jenže problém byl že původně jsme to

připravovali jako plnohodnotnou strategii leč ministerstvo průmyslu s tím naprosto nesouhlasilo a tudíž eh Laco Miko musel udělat ten ústupek že to teda byla jenom jako rámcový jako rámec Čili tím pádem je to daleko nezávaznější Není to nejde to do těch jako až do těch konkrétnějších určení a takto Takže ale to je to byla tehdejší jako realita té doby To bohužel No potom přišel Jan Dusík taky zase jenom na chvíli a nebo to můžu vzít jako že všichni tři přišli jako Dusík potom Šebesta a Bískovák který tam byli eh vlastně vyloženě chvíli takže těžko mohli vícero věcí eh z moci Myslím si že u Dusíka je velmi důležitý že on vlastně v určité chvíli kdy nedokázal prosadit v té vládě nějaký ty záležitosti týkající se eh týkající se tuším elektrárny tak v té chvíli řekl že teda odchází od válu To si to já takovýhle lidi já cením že prostě mu nezáleží jenom na to aby držel nějaký post ale jestliže prostě se nenaplnuje jeho vize nebo jeho prostě to s čím tam jde jako co chce prosadit a tak dále Takže všechna čest To jako si myslím že to bylo jako důležitý No potom eh pan Šebesta ten tam byl vyloženě krátce eh takže toho jsme vlastně vnímali jenom jenom tak eh na dálku protože on tuším byl ještě zas dalším ministrem nebo jak to bylo teď si to nějak neuvědomuju ale prostě eh tam to bylo takové jenom vlastně víceméně zprostředkované A potom přišla Rud Bísková která je sama tam byla jako už náměstkyní už vlastně eh náměstkyní z doby eh pana Kalaše a ta se v té záležitosti vyzná Ona byla z určitého křídla OSN teda OSN ODS Eh takže já to hodnocení asi by bylo poznamenaný tím že já jsem tam vlastně k ní nastoupil takže eh jsem asi povinován určitou eh eh určitou úctou nebo to že si teda člověka vybrala ale na druhý straně eh si myslím že ona tam jako odvedla svůj kus práce Potíž samozřejmě je že potom v té ODS nastala nastaly prostě ta to já se tam nevyznám v tom ale nějaká ta jiná jiná část eh zvítězila a potom ty ministři už který byli tak prostě to bylo to bylo špatné že co se týče životního prostředí protože ten první pan Drobil ten vlastně musel odejít kvůli eh kvůli těm eh kvůli kvůli těm peněžním záležitostem že eh z toho státního fondu životního prostředí chtěl úlby a podobně že takže to eh eh takže ona tam asi neměla jednoduchou pozici zase v té straně to nevím ale je fakt že co co jako jsem s ní spolupracoval tak mě to až překvapilo že přestože teda byla v té straně která příliš nakloněná životnímu prostředí ve valné většině tak ale pozor jo zase na druhý straně třeba jsem znal víc starostů který přesto že byli v ODS tak prostě jako eh se snažili i tuto záležitost životního prostředí řešit v té tý tý udržitelnosti a podobně jo Takže to není ne nerad bych zase aby jako toto bylo řečený že teda jenom ODS nebo takto No a to je asi tak jenom velmi stručně takže pokud tam chcete k tomu něco více prosím.